

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, GEGUŽĖS – MAY 28, 2009 • Vol. C Nr. 100

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-27-09

PERIODICALS

Dainų šventei skirta 3 mln. litų

Vilnius, gegužės 27 d. (ELTA) – Likus geram mėnesiui iki Dainų šventės „Amžių sutartinė“ Vingio parko aikštei ir estradai sutvarkyti Vyriausybė nutarė papildomai skirti 3 mln. litų.

Dainų šventei „Amžių sutartinė“ organizuoti šių metų biudžete buvo numatyta 9,4 mln. litų, o patikslintame valstybės biudžete šis skaičius sumažėjo 2,5 mln. litų.

Visi didžiausio ir svarbiausio Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo renginiai vyks tik Vilniuje – Vingio, Kalnų, Sereikiškių parkuose, Žalgirio stadione, Katedros aikštėje, Šv. Jonų bažnyčioje, Lietuvos rusų dramos teatre, Nacionalinėje filharmonijoje ir kt.

Dainų šventę rengiančio Lietuvos liaudies kultūros centro vadovas Saulius Liausa sako, kad galutinėje Dainų šventės programoje yra 14 didelių renginių ir visi jie vyks Vilniuje liepos 1–6 dienomis.

Šiuo metu baigiamos perklauso, specialistai apvažiuoja visus miestus ir miestelius, tikrindami dalyvių pasirengimą. Nors atvykti į šventę yra užsiregistravę per 48,5 tūkstančio žmonių, iš jų 29 tūkstančiai vaikų ir jaunimo, planuojama, kad į šventę suvažiuos 40 tūkst. dalyvių iš Lietuvos ir 18 pasaulio šalių.

Be tradiciškai į Dainų šventes atvykstančių lietuvių iš JAV, Kanados, Australijos, Lenkijos, Latvijos, Baltarusijos, Kaliningrado, atvyks naujosios išeivių kartos dainų ir šokių ansambliai iš Anglijos, Airijos, net Islandijos.

Vilnius, gegužės 27 d. (ELTA) – Siekdama tinkamai pagerbti naikinimo ir trėmimo aukas, Vyriausybė pritarė Teisingumo ministerijos siūlymui rugpjūčio 23-iąją vadinti Europos diena stalinizmo ir nacizmo aukoms atminti ir Baltijos kelio diena. Visose Europos valstybėse minimos dienos pavadinimas suvienodinamas pagal Europos Parlamento (EP) patarimą. Praėjusių metų rugsėjo 23 d. EP pasiūlė visoms Europos valstybėms rugpjūčio 23-iąją paskelbti Europos stalinizmo ir nacizmo aukų atminimo dieną, minint prieš 70 metų Europą į įtakos sferas padalijusio Ribbentrop-Molotov pakto ir jo slaptųjų protokolų pasirašymą. Taip siekiama visos Europos mastu išsaugoti masinių trėmimų ir masinio naikinimo aukų atminimą, dar labiau stiprinti demokratiją, taiką ir stabilumą Europos žemyne. Šiuo metu Ribbentrop-Molotov pakto pasirašymo dieną Lietuva mini kaip Juodojo kaspino ir Baltijos kelio dieną. Šiam siūlymui dar turės pritariti Seimas.

Eltos nuotr.

Siūloma dar susiaurinti ribas dvigubai pilietybei

Vilnius, gegužės 27 d. (BNS) – Seimo Užsienio reikalų komitetas (URK), apsvarstęs naujos redakcijos Pilietybės įstatymą, siūlo dar labiau susiaurinti sąlygas dvigubai pilietybei.

Taip pat URK nepritarė ir naujos redakcijos įstatyme nereglamentuotos, bet siūlomos vadinamosios lietuvių kortos įvedimui. URK siūlymus svarstys pagrindiniu paskirtas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kuris dėl naujos redakcijos įstatymo rengs klausymus.

URK siūlo įstatymą papildyti nuostata, jog asmuo, įgijęs kitą pilietybę, turėtų apsispręsti, kurią jų pasi- likti. Šiuo metu įstatymas numato, kad užsienyje gimę vaikai, pagal tos šalies įstatymus įgiję jos pilietybę, iš- laiko ir Lietuvos pilietybę. URK siūlo nustatyti, kad užaugęs nuo 18 iki 21 metų toks asmuo turėtų pasirinkti, kurios šalies pilietis nori būti. Taip pat komitetas siūlo nustatyti laiko- tarpį, per kurį dėl pilietybės turėtų

apsispręsti ir asmenys, kitos šalies pi- lietybę įgiję per santuoką.

URK siūlo likti prie teisinio regu- liavimo, kuris dvigubą pilietybę leistų turėti tik trims kartoms – į ją galėtų pretenduoti asmenų, turėjusių Lietu- vos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., vaikai, anūakai ir proanūkiai.

Nors Seimo salėje Pilietybės įsta- tymo nauja redakcija sulaukė priešta- ravimų dėl ribojamos galimybės į dvi- gubą pilietybę, **Nukelta į 6 psl.**

Premjeras susitiko su JAV ambasadoriumi

JAV ambasadorius Lietuvoje J. A. Cloud (k.) susitikęs su premjeru A. Kubiliumi ap- tarė Lietuvos politikos įvykius ir ekonominę šalies padėtį. **lrv.lt** nuotr.

Vilnius, gegužės 27 d. (ELTA) – JAV ambasadorius Lietuvoje John Al- bert Cloud įžvelgia Vyriausybės ir iš- rinktosios šalies vadovės prezidentės Dalios Grybauskaitės stipresnio bend- radarbiavimo galimybę, ko, deja, jis sako pasigedęs per trejus savo darbo Lietuvoje metus.

Tai JAV ambasadorius sakė per susitikimą su ministru pirmininku Andriumi Kubiliumi komentuoda- mas neseniai įvykusius Lietuvos pre-

zidento rinkimus. Premjeras ir JAV ambasadorius susitikimo metu apta- rė Lietuvos politikos įvykius ir eko- nominę šalies padėtį.

Paklaustas apie ekonominę pa- dėtį Lietuvoje, premjeras A. Kubilius teigė matąs tam tikrų gerėjimo ženklų, ir patikino, jog Vyriausybė deda visas pastangas verslui skatininti ir finansiniam bei socialiniam stabiliu- mui išlaikyti.

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Sunny Hills, FL naujienos. Pia- nistas Žlabys Puerto Rico (p. 2, 11)
- Rinkimai į EP (II) (p. 3, 9)
- „Draugo“ lietuviukai (p. 4)
- LR gen. konsulasas Či- kagoje EP rinkimuose ti- kisi ne mažesnio aktyvu- mo (p. 5)
- Šeimininkės patarimai. Margumynai (p. 8)
- Atsiminimai (26) (p. 9)
- Paukščių stebėtojai (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2,47 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Lietuvos universitetų skelbiamos kainos už studijas gąsdina ne vieną studentą – jos dažnai kelis kartus lenkia geriausių pasaulio ar Europos aukštųjų mokyklų studijų kainas. Norisi tikėti, kad mokama kaina atitinka studijų kokybę. Deja, neseniai Ispanijos Nacionalinei mokslinių tyrimų tarybai priklausančios Kibernetikos laboratorijos atliktas pasaulio universitetų vertinimas liudija ką kita. Tarp 6,000 pasaulio universitetų Vilniaus Alma Mater užima 549, KTU – 723, VGTU – 1,193, o VDU – 1,313 vietą. Ne ką geriau studijas vertina ir patys studentai – jie skiria nuo 5,75 iki 8,25 balo iš dešimties. Tad tikriausiai nereikėtų skubėti smerkti mūsų jaunimo, kuris renkasi kokybiškesnį ir dažnai pigesnį mokslą svetur, nes Lietuvos studijų pertvarkoms ir perkainavimams galo kol kas nematyti.

Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

SUNNY HILLS, FL

Sunny Hills naujienos

2009 m. gegužės 10 d. Sunny Hills LB valdyba suruošė Motinos dienos šventę, sukviesdama „saulėtų kalnelių“ gyventojus drauge atšvęsti mums visiems tokią brangią dieną.

Šventė prasidėjo 11 val. r. pamaldomis Šv. Teresės bažnyčioje. Mišias aukojo ir gražų pamokslą pasakė prelatas Francis Szczykutowicz, kuris pasveikino visas mamas, palinkėjo sveikatos ir Dievo palaimos. Baigiantis Mišioms, visos motinos buvo apdovanotos gėlėmis.

3 val. p. p. šventė tęsėsi pavasariškai nuotaikingai papuoštoje salėje. Stalus puošė gyvų gėlių puokštės, kurias visada paruošia Albina Vyšniauskienė.

LB pirmininkė valdybos vardu pasveikino visas mamas, močiutes ir promočiutes, paminėdama gražius kreipinius į mamą, motulę, mamytę, kurie daugelio lūpose skamba per amžių amžius kaip gyvenimo himnas. Žvakę motinų garbei uždegė neseniai

Motinos dienos šventėje dainuoja Sunny Hills moterų trio, iš kairės: Onė Adomaitienė, Elena Žebertavičienė ir Julija Čepukienė.

Motinos dienos šventė Sunny Hills lietuvių telkinyje.

garbingą jubiliejų atšventęs Vytas Macys. Motinos, išėjusios amžinam poilsui, pagerbtos susikaupimu.

Algirdo Nako pakviestas prelatas Francis sukalbėjo šventišką malda. Toliau buvo meninė programa. Atlikto kelios liaudies dainos apie mamą.

Jas atliko trio: Onė Adomaitienė, Julija Čepukienė ir Elena Žebertavičienė.

Tarp dainų girdėjome nuostabias eiles apie mamą, kurias išraiškingai skaitė Julija Nakienė, Valė Zubavičienė ir Vincas Žebertavičius. Dainų

ir eilių žodžiai daug ką sugraudino, publika atsidėjo plojimais.

Programa baigėsi skambant Žebertavičienės dainomis.

Buvo dar dvi programos. Pirmoji – balsavimas į JAV LB XIX Tarybą. Ant atskiro stalo puikavosi balsavimo urna, prie kurios atidžiai dirbo Judita Mamaitytė, ragindama atiduoti savo balsą už pasirinktą kandidatą.

Vėliau vyko loterija. Buvo įdomus laiko praleidimas ir LB galėjo lengviau padengti susidarancias išlaidas.

LB valdyba dėkoja visiems, kurie suaukojo laimikius. Dėkoja ponioms už gardžius pyragus, visiems prisidėjusiems bet koku darbu ar auka prie šitos šventės surengimo.

Po balsavimo ir loterijos vaišionomės kava, pyragais ir dar ilgai nuotaikingai bendravome.

Alė Ž.

Pianistas Andrius Žlabys Puerto Rico

DR. JOLITA KAVALIŪNAITĖ

Š. m. balandžio 26 d. Jaunųjų virtuozų serijos ProArte Musical koncerte, įvykusiame Centro de Bellas Artes salėje San Juane, pianistas Andrius Žlabys akompanavo smuikininkei Ayano Ninomiya.

Programa džiugino klausytojus savo įvairumu ir reiklumu. Muzikai atliko nuo klasikinių iki šių dienų kompozitorių įvairių nuotaikų kūrinių. Programoje figūravo Beethoven Sonata fortepijonui ir smuikui D-dur, Op. 12, no. 1. Šioje sonatoje, dedikuotoje Antonijui Salierui, abu instrumentai pagal XVIII a. paprotį lygiai svarbūs. Toliau sekė Prokofjevo kontrastingų dalių Sonata no. 1, f-moll, Op. 80. Po pertraukos smuikininke atliko Robert Mann įvairių nuotaikų ir daugelio garsinių siūlų Sonatiną smuikui, kurią kompozitorius baigė kurti 2008 m. Abu muzikai atliko Dvožako Keturis romantinius veikalus smuikui ir fortepijonui. Op. 75, B. 150, kuriuose atsispindi subrendusio kompozitoriaus, apsistojusio savo gimtinėje, džiaugsmas. Smuikininke ir pianistas programą baigė virtuozišku Ravel „Čigonu”.

Iš k. smuikininke Ayano Ninomiya, pianistas Andrius Žlabys, dr. Jolita Kavaliūnaitė ir peteliškių menininkė Renata Purington.

Su griausmingais plojimais publika sutiko meistrišką smuikininės ir pianisto koncertą ir pareikalavo dar daugiau – muzikai atliko Edward Elgar „Salut d’Amour”.

Žlabys įvertintas „Chicago Tribune” laikraščio kaip „vienas iš šių dienų talentingiausių pianistų menininkų, iškilusių šiame krašte”.

Nukelta į 11 psl.

RINKIMAI Į EUROPARLAMENTĄ (II): „TVARKA IR TEISINGUMAS”

ANDRIUS NAVICKAS

Toliau iš eilės žvelgiu į rinkimuose dalyvaujančias partijas. Šįsyk siūlau pasvarstyti apie „tvarkiečių” galimybes rinkimuose.

Rolando Pakso išlydėtuvės į Briuselį?

Trečiuoju numeriu rinkimų biuletenyje įrašyta partija „Tvarka ir teisingumas”.

Prezidento rinkimai daugmaž patvirtino per Seimo rinkimus išryškėjusias politines tendencijas. Galima spėti, kad „Tvarka ir teisingumas” bus treči ir rinkimuose į Europarlamentą. „Tvarkiečiai” turi kožirį, kurio negalėjo panaudoti nei Seimo, nei Prezidento rinkimuose – sąrašui vadovauja Rolandas Paksas. Taigi, galėsime įsitikinti, kiek šis politikas dar turi simpatikų Lietuvoje. Jų skaičius, atsiradus naujiems „gelbėtojams”, aišku, gerokai aptirpo, bet partija gali tikėtis peržengti mandatams gauti būtiną ribą. Tiesa, šįsyk sąrašė sunku atrasti „europietišką prieskonį” – sąrašo priekyje esantys politikai iki šiol menkai domėjosi Europos Sąjungos reikalais. Na, nebent reikėdavo rūpintis kokio nors ES fondo parama.

Prie parlamentaro Petro Gražlio išsišokimų Seime jau pripratome. Tačiau ar galite įsivaizduoti jį diskutuojant Briuselyje? O eksmerą Juozą Imbrasą? Gal ir geros širdies jis žmogus, bet man asmeniškai labiausiai įsiminė kaip piktas, irzlus meras. Kita vertus, ir Paksas solidžiai Europarlamente neatrodytų. Beje, tikrai smalsu, jei jis būtų išrinktas, ar suktų tapti europarlamentaru ir visą dėmesį sutelkti į ES aktualijas. Darbo, kiek žinome iš dabartinių europarlamentarų, tikrai pakanka. Tiesa, nuo šios kadencijos bus mokamas tikrai solidus „europinis” atlyginimas. Paksas visada kartojo, jog, jei norėtų būti turtingas, tai užsiimtų verslu, o ne politika. Esą jis verslą paliko, nes norėjo gelbėti Lietuvą. Ar tas noras nepraejo? Tiesą pasakius, artimiausioje ateityje nelabai Paksui yra vietos Lietuvos politiniame gyvenime, tai noras pasitraukti Briuselio link visiškai racionalus.

Partija „Tvarka ir teisingumas” sąrašas: 1. Rolandas Paksas; 2. Juozas Imbrasas; 3. Remigijus Ačas; 4. Petras Gražulis; 5. Egidijus Klumbys; 6. Rimas Antanas Ručys; 7. Kęstas Komskis; 8. Vytautas Galvonas; 9. Andrius Mazuronis; 10. Dailis Alfonsas Barakauskas; 11. Egidijus Viliamas; 12. Donatas Kaubrys; 13. Daiva Matonienė; 14. Vytautas Kamblevičius; 15. Jonas Juodka; 16. Remigijus Žemaitaitis; 17. Stanislovas Tomas; 18. Algirdas Gudaitis; 19. Sigitas Kancevyčius; 20. Romas Jankauskas; 21. Artūras Razbadauskas; 22. Algirdas Vilimas; 23. Leta Kalinauskaitė; 24. Raimonda Karosaitė.

Primenu, kad prieš penkerius metus „tvarkiečių” kandidatu į EP buvo išrinktas profesorius Rolandas Pavilionis. Jis sunkiai sirgo ir mirė, jį pakeitė Eugenijus Maldeikis. Tačiau jo ir „tvarkiečių” keliai išsiskyrė, ir jis dabar rinkimuose dalyvauja Pi-
lietinės demokratijos sąrašė. (...)

Stipri Lietuva Europos Sąjungoje – kaip tai pasiekti?

Partijos „Tvarka ir teisingumas” rinkimų programoje skelbiama, jog pagrindinis siekis – stipri Lietuva. Norėdami ją sukurti, esą turime įvertinti, kad laukinis kapitalizmas, kaip vartojimo ideologija, patyrė pralaimėjimą ir įgyvendinti socialinės rinkos ekonomikos principus. Asmeniškai tikrai pritariu, kad Lietuva turėtų gręžtis į socialinės rinkos ekonomikos modelį, derinantį kapitalizmo teikiamas galimybes su išmintinga bei nuoseklia socialine politika. Tačiau kiek keista, jog „tvarkiečiai”, viena vertus, tvirtina, kad valstybės narės turi turėti kuo daugiau savarankiškumo ir pačios spręsti savo klausimus, kita vertus, kalba apie tam tikrą visos ES ekonominį modelį. Kaip tai suderinti? Kyla abejonių, ar tai nėra tik gražiai skambančių frazių kartojimas.

Apskritai „tvarkiečių” programa labiau primena Seimo rinkimų programos santrauką. Du skambiausi reikalavimai: suardyti monopolijas ir išlaikyti neuždarytą Ignalinos atominę elektrinę. Antimonopolinės nuotaiikos sveikintinos. Monopolijų atsidimas yra vienas didžiausių gyvybingos socialinės rinkos ekonomikos priešų. Kita vertus, ir iki šiol ES teisė pakankamai nuosekliai riboja monopolijų formavimą. Tačiau ES institucijos negali kištis į atskirų valstybių vidaus reikalus. Jei Lietuva kuria visokius nesuprantamus energetinius liūtus, tai ES institucijos gali perspėti, grasinti sankcijomis, tačiau atlikti konkrečius veiksmus už Lietuvos politikus – ne.

Nemanau, kad labai išmintinga dabartinėje padėtyje atkakliai kartoti, jog Ignalinos atominė elektrinė nebus uždaryta. Šaukštai jau seniai po pietų. Galima keikti flegmatiškus Lietuvos pareigūnus, kurie nieko nedarė, tačiau šiandien verta klausti ir to – kur šiandien yra lėšos, kurias ES skyrė Ignalinos AE uždarymui? Taip pat neklausimas ir kitas klausimas: ką daryti su jau turimomis radioaktyviomis atliekomis?

„Tvarkiečiai” taip pat žada daug aktyviau plėtoti alternatyvius energetikos šaltinius. Sėkmės, tačiau vėlgi reikėtų apsispręsti dėl energetikos politikos prioritetų – ar mes bet kuria kaina siekiame būti atominė valstybė, ar ieškome alternatyvų? O gal renkames koki nors „mišrų” variantą? Kol kas paprasčiausiai kartojamos deklaracijos, jog energetika turi būti energetiška ir turime ieškoti geriausio sprendimo. Aišku, negi blogiausio...

„Tvarkiečių” programoje rašoma: „Sieksime, kad Lietuvoje būtų atsisakyta nereikalingų biurokratinių valstybės valdymo institucijų, o jų finansavimas būtų adekvatus atliekamoms funkcijoms.” Tarsi svarbus siekinys, tik visiškai neaišku, kodėl jis įrašytas į Europarlamento programą. Ar „tvarkiečiai” europarlamentai yra pasirengę pasiūlyti EP direktyvą, jog Lietuvai reikia tiek ir tiek valstybės tarnautojų ir jiems turi būti mokami atlyginimai? O greta puikuojasi kitas teiginys: „Sieksime sumažinti

Nukelta į 9 psl.

KĘSTUTIS GIRNIUS

Lietuviškų vertybių paieškos

Daug kalbama apie lietuviškas vertybes, principus, tradicijas. Dažnai jų pasigendama ir dėl geros priežasties. Tų lietuviškų vertybių ir principų beveik nėra, ir jų greit nebus. Stengsiuos paaiškinti, kodėl.

Aiškių principų, vertybių, net savito gyvenimo būdo nebuvimą netiesiogiai patvirtino premjero Gedimino Kirkilo vadovaujama komisija, kuri siekė sukurti šalies įvaizdžio koncepciją. Po ilgai trukusių Lietuvos veido paieškų komisija pasiūlė šūkį „Lietuva – drąsi šalis”. Tai nieko apie Lietuvą nesakanti banalybė, atitinkanti tokius trafaretus, kaip „mergaitės – gražios, berniukai – drąsūs”. Galima klausti, kuria prasme Lietuva drąsi šalis, kuo ji drąsesnė už kaimynus, ypač šiais taikos laikais.

Būta daug drąsių lietuvių, pvz., pokario metų partizanai. Nemažai drąsos parodyta Sąjūdžio metais, ir ne tik tada. Aštuntame ir devintame praeito amžiaus dešimtmečiuose Lietuva proporcingai išleido daugiau pagrindinio leidinių (samizdato), negu bet kuri kita tarybinė respublika, turėjo ir daugiau disidentų bei žmogaus teisių gynėjų. Kai kurie net viešai reikalavo atkurti nepriklausomybę.

Bet buvo ir kita pusė. Kai disidentas Sergej Kovaliov buvo kaltinamas už Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos laikymą ir teisiamas Lietuvoje, jį palaikyti į Vilnių atvyko akademikas Andrej Sacharov ir kai kurie kiti Maskvos disidentai. Kai lietuviai disidentai buvo teisiami, teismo salės buvo tuščios. Dalyvavo tik kiti disidentai ir jų šeimos. Lietuviai inteligentai nepalaikė ir negynė disidentų, nerašė į pagrindinio spaudą, privačiai net atsiribojo nuo karštagalvių, kurie gali sugadinti reikalą. Ir niekas neprotestavo, kai mokytojai persekiojo bažnyčias lankančius mažus vaikus.

Ilgus amžius Lietuva buvo valstiečių – žemdirbių, krikščionių tauta, atitinkamos buvo vertybės bei tradicijos. Valstiečių nebėra, krikščionių yra gerokai mažiau, negu skelbiama, tad neišvengiamai nyko pagrindinės tradicijos ir vertybės. Globalizacija ir sekuliarizacija taip pat paveikė kitas Europos tautas, bet tos, kurios išsaugojo savo valstybingumą, galėjo paveikti šiuos procesus. Lietuva atsidūrė itin keblioje padėtyje, nes ją okupavo šalis, kurios valdžia buvo fanatiškai nusiteikusi prieš religiją ir tradicinį valstiečių gyvenimo būdą, sąmoningai ir įnirtingai juos naikino. Ne tik Lietuvoje, bet ir pačioje Rusijoje žemės ūkio kolektyvizavimas ir religijos išstūmimas iš viešojo gyvenimo buvo vykdomas žiauriai, nepaisant priemonių ir aukų skaičiaus. Komunistų karas prieš rusų valstietį stačiatikį buvo tiek pat nuožmus, kaip ir prieš lietuvių kataliką žemdirbį. Abu buvo laikomi priešais, kuriems nebuvo vietos komunistų rojuje.

Lietuvos kompartija giliai įsisąmonino šį priešiškumą ir jo neatsisakė iki pat TSRS žlugimo. 1987 m. pabaigoje, pučiant pertvarkymo vėjams Maskvoje, tuometinis ideologinis sekretorius Lionginas Šepetys žurnale „Komunistas” išspausdino straipsnį, ragindamas tobulinti ateistinį darbą, kurti naujas šeimos tradicijas. Kompartija sugebėjo išrauti senąsias tradicijas ir vertybes iš viešojo gyvenimo ir daugelio žmonių sąmonės, bet jos peršami pakaitalai menkai prigijo.

Tradicijos ir vertybės yra perduodamos įvairiai – šeimoje, artimoje aplinkoje, mokykloje ir kitur. Itin didelį vaidmenį suvaidina valstybė ir įvairios jos institucijos, kurios kuria bendrojo gyvenimo rėmus, suteikia jam toną, veikia beveik visus bendro gyvenimo aspektus. Olandai pasižymi tolerancija, vertybe, kurią jie puoselėja nuo XVII amžiaus. Net tada kalvinistų reformatų valdoma valstybė toleravo katalikus ir protestantų sektas, jų nepersekiojo, kol jie viešai nesireiškė. Amsterdame dar išliko kelios „slaptos” katalikų bažnyčios, apie kurių buvimą puikiai žinojo valdžia. Vėliau toleranciją palaikė ir saugojo įstatymai, mokyklos ir švietimas, pilietinė visuomenė, kaimynai, tikinčiųjų bendruomenės, savitas gyvenimo būdas. Vaikams tolerancija buvo diegiama šeimose, mokyklose, bendraujant su bendraamžiais. Norintys persekioti kitaip galvojančius ir gyvenančius nesulaukdavo pritarimo.

Tą patį galima sakyti apie ryškiausias kitų tautų vertybes, pvz., amerikiečių veržlumą ir filantropiją, vokiečių punktualumą ir tvarką. Šiuokšlinės aplinką, nesutvarkęs savo namo ar ūkio vokiečiai sulauks kaimynų pastabų, bus baudžiamas už pėsčiųjų eismo taisyklių pažeidimą. Amerikoje menai, daugelis universitetų ir muziejų iš esmės išlaikomi privačių žmonių aukomis. Pagrindinį vaidmenį suvaidina mokesčių sistema, kuri leidžia nuo mokesčių nurašyti aukas kultūrinėms ir labdarinėms organizacijoms. Prisideda kaimynų lūkesčiai ir spaudimas, nes nieko neaukujantis turtuolis sulaukia priekaištų. Tradicijos ir vertybės yra kuriamos per šimtmečius, dažniausiai nepriklausomoje šalyje, žmonės joms pritaria ir puoselėja. Neįsivaizduoju, kokie dabar būtų olandai, jei juos naciai būtų valdę 50, o ne 5 metus, jei jie būtų iškovoję nepriklausomybę nuo Ispanijos XVIII, o ne XVI a. pabaigoje.

Lietuvos likimas yra nepavydėtinas. Daugiau negu šimtmetį gyvenusi po carų jungu, Lietuva tik 20 metų džiaugėsi nepriklausomybe, kol ją vėl aptemdė gūdi okupacijos tamsa. Valstybingumo netektis įvyko itin nepalankiu metu.

Nukelta į 9 psl.

„DRAUGO“

lietuviškai

Redaktorė *Laima Apanavičienė*
laimaa@hotmail.com

Pasibaigė JAV LB Švietimo tarybos š. m. sausio 20 d. skelbtas rašinių ir piešinių konkursas JAV lituanistinių mokyklų mokiniams. Šiame numeryje supažindiname jus su trečių vietų laimėtojais.

Mieli puslapio skaitytojai, baigėsi mokslo metai lituanistinėse mokyklose. Artėja vasara, greit prasidės atostogos ir jūsų lankomose amerikiečių mokyklose. Atostogaus ir „Draugo“ lietuviukai”.

Tikime, kad vasara bus įdomi ir turininga. Daugelis jūsų tikriausiai važiuos į Lietuvą, kai kas dalyvaus Dainų ir šokių šventėje. Lauksime jūsų sugrįžtant. Tikimės, kad parašysite mums, kaip prabėgo vasara, ką jūs nuveikėte. Tad iki susitikimo rudenį.

Redaktorė

Neringa Liutikaitė, Vinco Kudirkos m-la 4 kl., Newark, NJ, (III vieta)

Didžiuojuosi, kad esu lietuvis

Kiekvienam lietuviui yra svarbi jo tėvynė, nedidelė šalis Europoje, vadinama Lietuva. Lietuviams Lietuva yra labai brangi, dėl kurios didvyriai paaugojo savo gyvybes kovojo už savo mylimą šalį. Stengėsi išlaikyti savo papročius ir išsaugoti Lietuvą laisva šalimi. Vinco Kudirkos parašytas Lietuvos himnas pažadina lietuvių atsidavimą Lietuvai įrodydamas jų savybes.

Pagal Lietuvos himną galima suprasti, kad lietuviai turi daug gerų savybių, dėl kurių jie gali būti laikomi tikrais lietuviais. Kaip patvirtinama pirmajame himno posme, Lietuva yra „didvyrių žemė“, iš kurios lietuviai pasisėmę stiprybės kovojo dėl savo gimtosios šalies. Lietuvius galima vadinti didvyriais dėl to, kad sugebėjo iškovoti Lietuvos nepriklausomybę, juos galima vadinti tikrais kovotojais ir narsiais už tai, kad kovojo už savo žemes, lietuvius galima vadinti stipriais, kad atlaikė savo priešus ir kovojo už „Lietuvą, Tėvynę mūsų“. Lietuviai yra nepasiduodantys, nes kovojo, siekė, ėjo į priekį ir niekada nepasidavė.

Lietuviai pasižymi dorumu, atsidavimu, darbštumu, gerumu. Lietuviai pasižymi dorumu, kaip patvirtinama antrame himno posme, „Vien takais dorybės“. Lietuviai visada pasižymėjo savo gerumu ir darbštumu.

Lietuviai visada yra lydimi

Lietuvos šviesos, kuri nuveda juos doriais keliais. Lietuviai pasižymi savo malonumu, šiltumu, kurią sleidžia aplinkiniams, ir tvarkingumu, kuriuo pasižymi visa Lietuva. Lietuviai pasižymi savo vieningumu ir savo meile ne tik aplinkiniams, bet ir savo tėvynei Lietuvai, kaip sakoma paskutinėje himno eilutėje, tegul ir toliau „Vienybė težydi“.

Vienas iš žmonių, kuris tikrai gali didžiuotis vadinamas tikru lietuviu, yra Martynas Mažvydas. Jis išleido lietuvišką knygą „Katekizmas“, kuri buvo išplatinta Lietuvoje ir padėjo lietuviams išmokyti lietuvių raštą. Jei ne Mažvydo didvyriškumas ir narsumas, kuris leido jam būti stipriam ir išleisti šią knygą, mes gal dabar net nebūtume mokėję šią nuostabią lietuvių kalbą. Mažvydas buvo darbštus ir atsidavęs Lietuvai, nes sugebėjo ne tik knygą parašyti, bet ir ją išplatinti.

Tos savybės, kurios yra minimos Lietuvos himne, yra labai svarbios ir man, nes norėčiau būti tokia pat stipri, darbšti, maloni, nepasiduodanti kaip tikra lietuvis. Didžiuojuosi, kad esu lietuvis ir myliu savo tėvynę. Lietuva, – gal maža, bet ji tėvynė.

Roberta Kurbanovaitė
slapyvardis – Liežuvautoja
Aleksandros Kazickienės m-la
New York, 9 kl.
III premija 7–10 kl. grupėje

Vytis

Kristina Januškaitė
slapyvardis – Neringa
Maironio lituanistinė m-la, Lemont, IL
III premija 2–3 kl. grupėje

Vytis yra Lietuvos herbas.
Tai raudonas šonas su
balta žirge ir ant jo žirgo
sėdi karavis. Še kardu
virs jo galva. Tai vytis
ch. Lietuvos vytis - toks
gražus, tas mūsų vytis. Gi
vytis tas valdė šita Lietuva
kaip buvo pati didžiausia ir
buvo žalgiriai mūsų tada
Lietuva laimėjo prieš kryžius.

Auksinė laimė

Seniai seniai Matas Kenvokas padarė „Auksinio briedžio“ skulptūrą. Matas norėjo, kad visi pamatytų grožį jo skulptūros. Jis nuvežė pas savo draugą, muziejaus savininką, kad jis įdėtų į muziejų. Mato draugas sutiko.

Kitą dieną visi buvo susirinkę muziejuje prie „Auksinio briedžio“. Matas didžiavosi savo skulptūra iki tol, kol „Auksinis briedis“ dingo. Visi laikraščiuose pasakojo, kalbėjo apie pradingusią skulptūrą. Matas supyko ir padarė kitą skulptūrą. Vadinosi „Juodieji rakteliai“. Visi vėl pradėjo rinktis muziejuje, bet greitai ir „rakteliai“ pradingo. Matas pasidavė ir nebedarė skulptūrų.

Kitą savaitę rodė per žinias, kad kažkoks „Auksinis briedis“ su „rakteliais“ burnoje vaikščiojo po miestą

kažko ieškodamas. Matas apsirengė ir bėgo per miestą ieškodamas savo kūrinį. Jis juos surado knygyne. „Raktai“ išsoko iš „briedžio“ burnos ir bėgo aplink knygyną. Jie atnešė Matui tris užrakintas knygas su trim spynomis, ir Matas iš karto suprato, ko jie norėjo. Jis atrakino pirmą spyną ir iš knygos išskrido džiaugsmas. Atrakino antrą spyną ir išskrido laimė. Atrakino trečią spyną ir išskrido meilė. Visi nuo tos dienos manė, kad bus laimingi, džiaugsis gyvenimu ir visi bus mylimi.

Tokia Lazdijų herbo istorija.

Gintarė Meižytė
slapyvardis – Gintaras
Kristijono Donelaičio m-la –
Washington, DC, 5-ta kl.
III premija 4–6 kl. grupėje

mano dykuma, be gyvybės...
mėlynas dangus ir daug akmenų

Paulius Lukas, „Saulutės“ m-la 3 kl., St. Petersburg, FL (III vieta)

LR gen. konsulas Čikagoje EP rinkimuose tikisi ne mažesnio aktyvumo

Rinkimai į EP įvyks birželio 7 d.

DALIA CIDZIKAITĖ

Artėjant dar vieneriems rinkimams — šįkart į Europos Parlamentą (EP), Lietuvos Respublikos gen. konsulas Čikagoje tikisi, jog ir šiuose rinkimuose nemažas būrys LR piliečių pareikš norą ir dalyvaus juose.

Naujiena: trys balsavimo punktai

Ką tik pasibaigę rinkimai į LR prezidentus Čikagoje bei jos apylinkėse gyvenantiems lietuviams be įprasto balsavimo paštu bei apsilankymo LR gen. konsulate įrengto pagrindinio balsavimo punkto pasiūlė galimybę balsuoti dar dviejose, lietuvių gausiausiai lankomose vietose — Jaunimo centre (Čikaga) ir Pasaulio lietuvių centre (PLC) (Lemont). LR gen. konsulė Skaistė Aniulienė pasidžiaugė, jog Vyriausioji rinkimų komisija leido atidaryti tuos porą punktų, mat tai pareikalavo ne tik papildomų išlaidų, bet ir papildomų rankų. „Gerai, kad į pagalbą konsulatui atskubėjo nemažas būrys savanorių pagalbinių, — sakė gen. konsulė. — Be jų niekaip nebūtume apsiėmę.“ Pagalbininkai buvo atrinkti jų pačių rodomos iniciatyvos dėka. Balsavimo punktuose padėjo ne tik tarp čikagiškių gerai žinomi visuomenės veikėjai, bet ir studentai, susibūrę į Lietuvos studentų asociaciją University of Illinois at Chicago.

LR gen. konsulato Čikagoje darbuotojų nuomone, papildomų dviejų punktų įrengimas pasiteisino. Per dvi balsavimui skirtas dienas — šeštadienį ir sekmadienį — anksčiau minėtuose punktuose apsilankė nemažai žmonių. Į Jaunimo centrą jų atvyko per 50, į Lemont per porą dienų — beveik 300. Balsavimo punktas veikė ir gen. konsulate. Tai pagrindinis balsavimo punktas, veikęs dvi savaites iki rinkimų nustatytomis valandomis.

Tvarka išliks tokia pati

Kaip teigė gen. konsulė, ta pati balsavimo tvarka bus ir per EP rinkimus, kurie įvyks birželio 7 d. Veiks visi trys punktai, gen. konsulate balsuoti bus galima porą savaitių prieš rinkimus bei birželio 6–7 d., Jaunimo centre ir PLC balsuoti galima bus dvi dienas — birželio 6 d., šeštadienį, ir birželio 7 d., sekmadienį.

Tiesa, gen. konsulato darbuotojai perspėjo, jog paskutinę balsavimo

dieną, sekmadienį, balsuoti bus galima tik tris valandas — nuo 9 val. ryto iki 12 val. po pietų. Taip yra todėl, kad tuo metu, kai Čikagoje yra 12 val. p. p., Lietuvoje užsidaro rinkiminės apylinkės, todėl ir Čikagos balsavimo punktai privalo užsidaryti. Aniulienė ragina tuos LR piliečius, kurie ketina atvykti balsuoti į balsavimo punktus,

to neatidėti paskutinei rinkimų dienai, o apsilankyti šeštadienį, kai balsavimo punktas bus atidarytas visą dieną, arba atvykti į patį gen. konsulatą, kuris veiks dvi savaites prieš pagrindinę balsavimo dieną.

Teisė balsuoti suteikiama visiems LR piliečiams

Kaip teigė LR gen. konsulato vicekonsulas Vytautas Mikėnas, nors per praėjusius rinkimus balsavimo punktuose apsilankę žmonės turėjo LR pasą, bet nebuvo užsiregistravę, jie vis tiek galėjo balsuoti. Nors šeštadienį tai nesudarė sunkumų, sekmadienį žmonės jau turėjo stovėti eilėje. Todėl, anot Mikėno, nukentėjo tie žmonės, kurie buvo užsiregistravę iš anksto, tačiau vis tiek turėjo stovėti eilėje.

Buvo daugiau nei 10 žmonių, kurie balsuoti atėjo be LR paso, turėdami tik valstijos asmens tapatybės kortelę arba vairuotojo pažymėjimą. Tokiu atveju, kadangi turimi dokumentai nurodė asmens tapatybę, bet neįrodė jų pilietybės, konsulato darbuotojai turėjo skambinti į konsulatą ir per registrus tikrinti tų žmonių pilietybę. Tą padarius ir įrodžius jų pilietybę, žmonės galėjo balsuoti.

Mikėnas pateikė dar vieną pavyzdį, kai per praėjusius rinkimus į balsavimo punktą atėjusi moteris neturėjo su savimi visai jokių dokumentų. Tačiau ir jai buvo leista balsuoti — ji surado du žmones rinkėjų sąrašė, kurie raštu pavirtino jos Lietuvos pilietybę ir asmens tapatybę. Žinoma, vėliau visų balsavusiųjų duomenys yra dar kartą sutikrinami.

Daugiausia balsavo paštu

Vis dėlto didžioji dalis teisė balsuoti turinčių lietuvių balsavo paštu. Pagal LR gen. konsulato duomenis, praėjusiuose rinkimuose į LR prezidentus iš anksto savo balsus paštu atsiuntė apie 630 LR piliečių, o savo valią paštu iš viso išreiškė apie 680 Lietuvos piliečių. Per EP rinkimus tokių balsuotojų turėtų būti dar daugiau, mat, anot vicekonsulo Mikėno,

nemaža dalis žmonių, per praėjusius rinkimus pastovėję eilėse balsavimo punktuose, sakė, jog kituose rinkimuose balsuos paštu.

Supaprastinta tvarka

Gen. konsulato Čikagoje darbuotojai užtikrino, jog tie, kurie balsavo praėjusiuose rinkimuose renkant LR prezidentą, neturės registruotis iš naujo. Supaprastintos balsavimo tvarkos dėka abiem rinkimams naudojama viena bendra anketa. O tie rinkėjai, kurie žada atvykti į balsavimo punktus gen. konsulate, Jaunimo centre ar PLC, pamatys, jog balsavimas vyks dar sklandžiau. Kaip sakė Mikėnas, jie jau sutikrino balsuojančių žmonių sąrašus, jų adresus ir tie, kurie praėjusiuose rinkimuose iš anksto nebuvo užsiregistravę, bet atvyko balsuoti į punktus, jau yra įrašyti į balsuotojų sąrašus.

Dar nevēlu užsiregistruoti

Vicekonsulas patikino, jog tie žmonės, kurie nėra užsiregistravę balsuoti, nieko neprarado ir anketas gali atsiųsti iki pat balsavimo dienos. Pageidautina, kad tai būtų padaryta likus vienai savaitei iki rinkimų dienos, kad būtų laiko įtraukti juos į rinkėjų sąrašą, išsiųsti rinkėjo pažymėjimus bei balsavimo biuletenius. Užpildytą ir pasirašytą anketą, kurią galima rasti LR gen. konsulato tinklalapyje (www.konsulatas.org), reikia siųsti LR gen. konsulatui paštu, faksu arba el. paštu: Consulate General of the Republic of Lithuania, 211 East Ontario Street, Suite 1500, Chicago, IL 60611; faksas: 312-397-0385; el. paštas: admin@konsulatas.org.

Kodėl reikia dalyvauti EP rinkimuose?

Į klausimą, kodėl LR piliečiai turėtų gausiai dalyvauti ir EP rinkimuose, Mikėnas įsitikinęs, jog susidomėjimas EP turėtų būti toks pat, kaip ir Seimo rinkimų atveju, nes nors EP galbūt ir nesprendžia socialinių ar kitų kiekvienam „opių“ problemų, kurios priklauso nacionalinių Parlamentų (t. y. LR Seimo) kompetencijai, vis dėlto šios institucijos įtaka Lietuvos gyvenime yra neabejoti-

nai svarbi.

EP dalyvauja rengiant kiekvienam Lietuvos piliečiui svarbių teisės aktų projektus: aplinkos ir vartotojų teisių apsaugos, lygių galimybių, transporto, laisvo darbuotojų, kapitalo, paslaugų ir prekių judėjimo klausimais. Parlamentas kartu su Taryba sprendžia klausimus dėl ES metinio biudžeto. Žaismingai ir išsamiai EP veikla pristatoma keletą rinkimams skirtų šios institucijos vaizdo filmų: <http://europarltv.europa.eu/discoverep.aspx>

Gen. konsulė Aniulienė sutiko, jog žiūrint iš Čikagos gal EP ir rinkimai atrodo kiek tolimi, ir susidaro toks įspūdis, jog ES, Briuselis lyg ir nėra mūsų reikalas. Tačiau, įsitikinusi ji, reikia atsiminti, kad Lietuva yra ES narė ir ji, kaip ir kitos narės, nori turėti žodį, sprendžiant ES klausimus. „Niekas kitas ir nekuria ES politikos, kaip visų valstybių narių atstovai. Negalima užmerkti akių ir paleisti bet ką saviėgai. Tai yra žmonių sąmoningumo klausimas,“ — sakė konsulė.

Balsavimo į EP vietos ir laikas:

Balsavimas LR gen. konsulate Čikagoje (211 E. Ontario st., Suite 1500, Chicago, IL 60611)

2009 m. gegužės 27–29 d. – nuo 10 val. r. iki 12 val. dienos, nuo 2 val. p. p. iki 4 val. p. p.;

2009 m. birželio 1–5 d. – nuo 10 val. r. iki 12 val. dienos, nuo 2 val. p. p. iki 4 val. p. p. vakaro;

2009 m. birželio 6 d. – nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p.;

2009 m. birželio 7 d. – nuo 9 val. r. iki 12 val. dienos;

Balsavimas Pasaulio lietuvių centre (14911 127th st., Lemont, IL 60439)

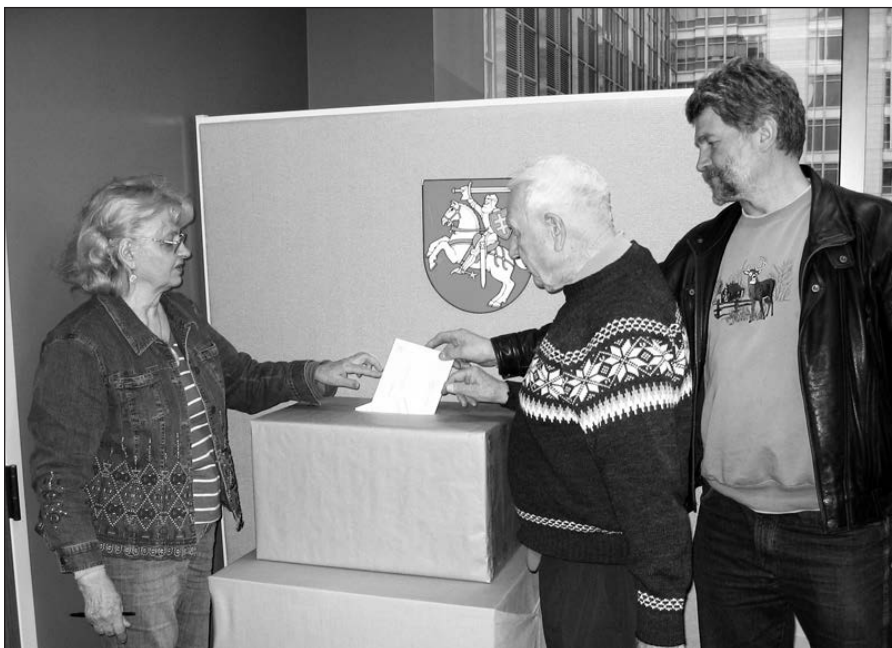
2009 m. birželio 6 d. – nuo 10 val. ryto iki 4 val. p. p.;

2009 m. birželio 7 d. – nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.

Balsavimas Lietuvių jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636)

2009 m. birželio 6 d. – nuo 10 val. ryto iki 4 val. p. p.;

2009 m. birželio 7 d. – nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.

LR piliečiai noriai atvyko balsuoti į tris balsavimo punktus Čikagoje ir jos apylinkėse.

Ramūno Astrausko nuotr.

Vilnius, gegužės 27 d. (ELTA) – Vyriausybė pritarė iš Privatizavimo fondo skirti 2 mln. litų lietuviškų knygų leidybai. „Vykdome pažadą lietuviškų knygų kūrėjams ir leidėjams atlyginti padidėjusią mokestinę naštą. Vyriausybės programoje įsipareigojome saugoti, puoselėti lietuvių kalbą, skatinti laikytis kalbos tradicijų, tad pagal šalies finansines išgales visada remsime lietuviško žodžio sklaidą“, – sakė premjeras Andrius Kubilius.

Piotro Romančiko (ELTA) nuotr.

Bus gelbėjamas Vilniaus oro uostas

Vilnius, gegužės 27 d. (Lietuviams.com) – Speciali darbo grupė iki liepos vidurio privalės parengti Vilniaus oro uosto gelbėjimo planą.

Premjeras Andrius Kubilius pasirašė potvarkį, kuriuo sudarė darbo grupę ir pavedė jai iki liepos 15 d. parengti pasiūlymus, kaip finansuoti priemones, kuriomis būtų skubiai sprendžiamos Vilniaus oro uosto problemos, pritraukiant užsienio ir vietos vežėjus.

Oro uosto generalinis direktorius Tomas Vaišvila yra sakęs, kad investuotojai domisi, ar bus galimybė oro uoste pasistatyti techninę bazę, biurus.

Šių metų pradžioje skrydžius nutraukus bankrutuojančiai Lietuvos oro bendrovei „flyLAL“, iš Lietuvos sostinės smarkiai sumažėjo tiesioginių skrydžių.

Lietuvai pavyko susitarti su Belgijos oro linijomis „Brussels Airlines“, kurios nuo kovo pabaigos skraidina į

Bruselį, birželio pradžioje tiesioginius skrydžius į Stokholmą ir Kopenhagą pradės Švedijos „Skyways“.

Šiuo metu Vilniaus oro uoste dirba 13 bendrovių, tiesiogiai skraidiniančios į 16 miestų. Tuo tarpu pernai vasaros sezono laikotarpiu 13 bendrovių siūlė tiesioginius skrydžius 37 kryptimis.

Vilniaus oro uoste paslaugas teikia skrydžių bendrovės „airBaltic“, „Finnair“, „Norwegian Air Shuttle“, „Aer Lingus“, „flyLAL Charters“, „Lufthansa“, LOT, „UTair“, „Czech Airlines“, „Austrian Airlines“, „Estonian Air“, „Aurela“, „Brussels Airlines“, „Aviavilsa“ bei „Donbassaero Airlines“.

Sausį „flyLAL-Lithuanian Airlines“ nutraukus skrydžius, Latvijos „airBaltic“ keleivius nukreipė daugiausia per Rygą. Vilniaus oro uostas aptarnauja apie keturis penktadalius visų Lietuvos oro uostų keleivių.

Bankroto bylų šiemet padvigubėjo

Vilnius, gegužės 27 d. (ELTA) – Per pirmąjį šių metų ketvirtį bankroto procedūros pradėtos 446 įmonėms – dvigubai daugiau nei praėjusiais metais tuo pačiu metu. Iki šiol pagrindinės bankrotų iniciatorės būdavo „Sodra“ bei Mokesčių inspekcija, šiemet padėtis pasikeitė: dažniau užbaigti įmonės kančias ryžtasi patys savininkai.

Šiemet 183 bendrovėms bankro-

to procedūra pradėta įmonių vadovų siūlymu, tai 3,8 karto daugiau nei pernai, 81 įmonei bankrotą pasiūlė „Sodra“, tai 4 proc. daugiau palyginti su praėjusių metų pirmuoju ketvirčiu. Valstybinės mokesčių inspekcijos siūlymu iškelta 11 bankroto bylų, t. y. 1,8 karto daugiau nei pernai pirmą ketvirtį. Dėl kitų priežasčių pradėta 171 bankroto procedūra, tai dvigubai daugiau nei pernai tuo pat metu.

Siūloma dar susiaurinti ribas dvigubai pilietybei

Atkelta iš 1 psl.

URK nariai buvo kategoriškai nepaisant partinės priklausomybės – dviguba pilietybė turi būti galima tik ypač išskirtiniais atvejais, kaip ir numato Konstitucija.

„Reikia branginti Lietuvos pilietybę, o jos nupigginimas – emocinio spaudimo tų, kurie išvažiavo iš Lietuvos dėl įvairių priežasčių, rezultatas. Tai yra ‘praskydęs’ variantas“, – sakė socialdemokratas Justinas Karosas, kurio vertinimu, prezidento darbo grupės pateiktas variantas, nors ir siaurina dvigubos pilietybės galimybę, vis vien prieštarauja Konstitucijai.

„Mes iš lėto plauname pilietybės sąvoką ir aš visiškai nesutinku, kad mes atimsim iš žmonių pilietybę. Juk tai žmogaus sprendimas – aš lietuvis, ar ne, ar aš Lietuvos pilietis, ar ne“, – sakė Darbo partijos frakcijos atstovas

Kęstutis Daukšys.

Konservatorė Vilija Aleknaitė-Abramikienė tvirtino, jog rasti variantą, kuris „atitiktų Konstituciją ir atitiktų žmonių jausmus visame pasaulyje“, nėra, o dabartinis reguliavimas ir taip nustato labai platų asmenų ratą, kurie gali atgauti pilietybę. Konservatorė taip pat siūlė į klausimą pažiūrėti pragmatiškai – anot jos, „labai labai atidaryti dvigubos pilietybės langelį neapsimoka“, nes taip esą būtų sudaryta galimybė kitoms valstybėms veikti per savo piliečius, su Lietuva susijusius tik kilmės saitais.

Vienintelis komitete kategoriškai prieš dvigubos pilietybės siaurinimą pasisakė Tautos prisikėlimo partijos atstovas Saulius Stoma. Bet su lietuvio kortos projektu jis irgi sakė sutinkantis tik „iš bėdos“, jei bus „labai susiaurinta pilietybės sąvoka“.

Raginama domėtis galimos „Nord Stream“ žalos atlyginimu

Vilnius, gegužės 27 d. (ELTA) – Prezidentas Valdas Adamkus padrąsino dujotiekio „Nord Stream“ poveikiu Baltijos jūrai aktyviai besidominčius jaunuolius. Šalies vadovo nuomone, reikia kartu su kitų šalių panašaus judėjimo dalyviais garsiai kalbėtis apie keliamus dujotiekio tiesimo pavojus ir kelti klausimą, kas ir kaip atlygins galimą žalą.

Valstybės vadovas taip pat pažymėjo, kad iki šiol lieka neaišku, kodėl neįvertintos dujotiekio tiesimo suma galimybės.

Šie klausimai iš esmės turėtų būti įvertinti bei atsispindėti ir oficialioje valstybės nuostatoje, kurią, kaip ir kitos 8 prie Baltijos jūros esančios šalys, Lietuva turi suformuluoti iki birželio 8 dienos.

Valstybės vadovas susitiko su nevyriausybinį organizacijų (NVO) iniciatyvinės grupės „Apgink Baltijos jūrą“ atstovais. V. Adamkus pasveikino ir padrąsino jaunimą aktyviai įgy-

vendinti šią labai svarbią pilietinę iniciatyvą.

„Būdami paskendę kasdieniuose reikaluose pristigome didesnio visuomenės dėmesio tarptautiniam projektui, kurio tiesimo darbai gali sukelti ekologinę nelaimę, galinčią labai smarkiai paveikti daugelį Baltijos regiono šalių“, – sakė prezidentas.

Šalies vadovas ne kartą šį klausimą kėlė Europos Vadovų taryboje ir kituose aukščiausio lygio susitikimuose.

Su V. Adamkumi susitikę visuomenininkai kelia klausimą dėl dujotiekio poveikio aplinkai vertinimo objektyvumo. Esą net ir po Vilniuje bei Klaipėdoje vykusių viešų klausymų liko daug neatsakytų klausimų.

Lietuva ir kitos šalys, esančios aplink Baltijos jūrą, savo nuostatą dėl „Nord Stream“ poveikio aplinkai vertinimo turės pateikti birželio 9 d. Lietuvos nuomonė „Nord Stream“ klausimais yra patariamoji, kaip ir Latvijos, Estijos, Lenkijos.

Prezidentas Valdas Adamkus susitiko su grupės „Apgink Baltijos jūrą!“ atstovais.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Siūloma steigti Nacionalinį vėžio institutą

Vilnius, gegužės 27 d. (ELTA) – Lietuvoje kasdien vėžio diagnozę išgirstant apie 50 žmonių būtina kuo skubiau atkurti neapdairiai sugriautą onkologijos sistemą, kai buvo uždaryti anksčiau veikę 44 onkologų specialistų kabinetai. Tokią išvadą daro tyrimą dėl pakeistos onkologijos sistemos ir galimų piliečių teisių pažeidimų sveikatos apsaugos srityje atlikęs Seimo kontrolieriaus įstaigos vadovas Romas Valentukevičius.

Seimo kontrolierius, atsižvelgdamas į kitų Europos šalių, Japonijos, JAV patirtį, siūlo įsteigti Nacionalinį vėžio institutą, kuris galėtų koordinuoti šalyje vykdomus onkologinius ir su jais susijusius tyrimus, taikytų piktybinių navikų prevencijos ir profilaktikos programas bei užtikrintų tyrimų rezultatų diegimą gydant onkologinius ligonius.

R. Valentukevičiaus tvirtinimu, vykdant medicinos pertvarką buvo pakeista gerai veikusi onkologinės pagalbos sistema: sergantiesiems vėžiu tapo sunkiau prieinama medicinos pagalba, atsirado didžiulės ligoinių, laukiančių tyrimų ir konsultaci-

jų, eilės, ant šeimos gydytojų pečių gula pagrindinė atsakomybė už naujas vėžio aukas. Dėl to Vyriausybė turėtų įvertinti susidariusią padėtį ir skirti onkologijai išskirtinį dėmesį. Tada daugiau dėmesio būtų skirta profilaktinėms patikros programoms, labai padėtų ir atkurta onkologinių pacientų stebėsenos sistema.

„Tenka tik apgailestauti, kad gydytojo onkologo specializacijos nebeliko ir Medicinos fakultete: onkologinių susirgimų kasmet daugėja, šiomis ligomis kasmet susergera vis jaunesni žmonės, o sveikatos apsaugos sistemoje dirbantys pareigūnai priėmė sprendimą, kad tokius susirgimus gydantys specialistai, deja, nebereikalingi. Dėl nežinomų priežasčių manoma, kad šiandien onkologija gali užsiimti bet kuris medikas“, – susirūpinimą padėtimi onkologijoje reiškė R. Valentukevičius.

Vilniaus universiteto Onkologijos instituto duomenimis, Lietuvoje kasdien vėžio diagnozę išgirsta apie 50 žmonių. Iš viso šia liga serga per 70 tūkst. žmonių.

Premjeras susitiko su JAV ambasadoriumi

Atkelta iš 1 psl.

Draugiško pokalbio metu premjeras A. Kubilius paneigė JAV ambasadoriaus teiginį, esą pastaruoju metu pastebimas neigiamas Lietuvos visuomenės požiūris į naujosios Jungtinių Amerikos Valstijų administracijos ketinimus „perkrauti“ santykius su Rusija.

Susitikimo metu buvo apsikeista

nuomonėmis apie galimus partinės sistemos Lietuvoje pokyčius po Europos Parlamento rinkimų.

Ambasadorius J. A. Cloud, padėkojęs premjerui už Vyriausybės pastangas sprendžiant senųjų Šnipiškių kapinių klausimą, teiravosi apie įstatymo dėl žalos atlyginimo už žydų religinių bendruomenių turtą tolesnę eigą.

Pasaulio naujienos

Pchenjanas aiškina, kad jo ilgiau nebesaisto 1953 m. po Korėjos karo sudaryta paliaubų sutartis. **Reuters/Scanpix** nuotr.

Pchenjanas grasina smogti Pietų Korėjai

Vilnius, gegužės 27 d. (BNS) – Šiaurės Korėja pagrasino suduosianti smūgį Seului, nes Pietų Korėja prisijungė prie JAV programos, kuria siekiama perimti visas Pchenjanui skirtas siuntas, kuriose gali būti slepiamas masinio naikinimo ginklas.

„Bet koks priešiškas aktas prieš taikius mūsų laivus, įskaitant ir kratas bei konfiskavimus, bus laikomas neatleistinu mūsų suvereniteto pažeidimu ir mes nedelsdami į tai atsakysime galingu kariniu smūgiu“, – teigė Šiaurės Korėjos armijos atstovas.

Pchenjanas aiškina, kad jo ilgiau nebesaisto 1953 m. po Korėjos karo sudaryta paliaubų sutartis. Be to, kaip pranešama, Šiaurės Korėja jau atnaujinio savo plutonio reaktoriaus, kuriame gaminamas kuras branduolinėms galvutėms, darbą. JAV šnipinėjimo palydovas aptiko, kad Jangbono reaktoriuje jau vyksta dar-

bai. 2008 m. Šiaurės Korėja buvo sutikusi sustabdyti savo branduolinę programą mainais už tarptautinės bendruomenės ekonominę pagalbą. Pchenjanas tuomet teigė jau pasigaminęs pakankamai plutonio, kad jo užtektų 8 branduolinėms bomboms.

Šiaurės Korėja po prieš dvi dienas atlikto atominio užtaiso bandymo iš viso paleido penkias artimojo nuotolio raketas, trečiadienį nurodė Pietų Korėjos gynybos ministerija.

Pasak ministerijos, Pchenjanas pirmadienį paleido dvi raketas, o ne tris, kaip buvo nurodoma ankstesniuose pranešimuose. Antradienį komunistinė šalis išbandė tris raketas.

Gynybos ministerija anksčiau buvo atsisakiusi patvirtinti žinias klaidos pranešimus apie Šiaurės Korėjos raketų bandymus. Visos išbandytos raketos, paleistos iš komunistinės šalies rytinės pakrantės, gali nuskrietį apie 130 km.

Rusijos kosminis laivas pakilo į istorinę misiją

Koroliov, gegužės 27 d. („Reuters“/AFP/BNS) – Rusijos kosminis laivas „Sojuz“ su trijų astronautų įgula trečiadienį pakilo iš Kazachstano, o šios misijos metu Tarptautinės kosminės stoties (TKS) įgula pirmą kartą pagausės iki šešių asmenų.

Belgijos astronautas Frank de Winne, kanadietis Robert Thirsk ir Rusijos kosmonautas Roman Romanenka pakilo iš Kazachstane veikiančio Rusijos Baikonur kosmodromo.

Misija vyksta kaip planuota, pranešė netoli Maskvos įsikūręs Rusijos kosminių skrydžių valdymo centras.

Rusijos kosminis laivas „Sojuz“ pakilo iš Kazachstano. **SCANPIX** nuotr.

„Jaučiamės gerai. Skrydis normalus“, – R. Romanenka sakė Rusijos kosmoso agentūros vadovui iš kosminio laivo, kuris pradėjo 2 dienas trukšiančią kelionę į orbitoje skriejančią TKS. „Sojuz“ prisijungus prie stoties 3 kosminio laivo nariai prisidės prie dabartinės TKS įgulos, kurią šiuo metu taip pat sudaro 3 astronautai.

Ankstesnė TKS įgula dar kelis mėnesius gyvens stotyje, užuot grįžus į Žemę, kaip būdavo anksčiau.

Tokiu būdu vidutiniškai 350 kilometrų atstumu nuo Žemės skriejančios Tarptautinės kosminės stoties įgula pirmą kartą pagausės iki šešių astronautų ir bus visiškai panaudotos šios kosminės laboratorijos galimybės.

„Sojuz“ įgula prisidės prie TKS šiuo metu gyvenančio Rusijos kosmonauto Genadij Padalka, JAV astronauto Michael Barratt ir Japonijos atstovo Koichi Wakata.

F. de Winne spalį pirmasis iš Vakarų Europos astronautų perims iš G. Padalka TKS vado pareigas, kai bus pakeista dalis stoties įgulos narių. Belgijos astronautas į Žemę grįš lapkritį.

EUROPA

BRIUSELIS

Paskelbus gaisro pavojų trečiadienį buvo evakuota Europos Komisijos būstinė. Tai įvyko praėjus kiek daugiau nei savaitei, kai čia kilęs gaisras apgadino pastatą, kuris dėl to buvo kelias dienas uždarytas. Kaip iš įvykio vietos pranešė naujienų agentūros AFP korespondentas, nebuvo matyti rūkstančių dūmų ar liepsnų, kai pastatas, prie kurio atskubėjo ugniagesių ir kitų pagalbos tarnybų automobiliai, buvo evakuotas. Gegužės 18 d. EK pastate kilęs gaisras padarė materialinės žalos, tačiau žmonės per jį nenukentėjo.

VARŠUVA

Lenkijos Žemutinės Silezijos vaivadiją sukrėtus žemės drebėjimui, buvo sužeisti 4 angliakasiai, dirbę Polkovicų-Serošovicų anglių kasyklos šachtoje. Vienas iš angliakasių, kurie įvykio metu dirbo maždaug 810 metrų gylyje, buvo užverstas žemėmis, tačiau jį pavyko išgelbėti. Dar 3 darbininkai patyrė lengvus sužeidimus, ir jų gyvybėms pavojus negresia.

KIJEVAS

Ukrainos prezidentas Viktor Juščenko pasirašė įsakymą, kuriuo iš konsultacinės tarybos užsienio investuotojų pritraukimo klausimais atleido susivienijimo „Microsoft“ įkūrėją Bill Gates. Kartu su B. Gates iš tarybos buvo atleisti dar 4 jos nariai. Konsultacinė taryba užsienio investuotojų pritraukimo klausimais buvo sukurta 1997 m.

PARYŽIUS

Per sudėtingą ir didelio masto operaciją Prancūzijos policija suėmė 90 žmonių visoje šalyje pagal kaltinimą prekyba vaikų pornografija internete, pranešė teisėsaugos įstaių atstovai. Per tyrimą, trukusį keletus metų, policijos specialioji valdyba, kuri specializuojasi tirti nusikaltimus virtualioje erdvėje, išaiškino grupę asmenų, prisijungusių prie tarnybinės stotelės, kurioje vyko pasikeitimas vaikų pornografija. Visi sulaikytieji suimti ir jiems gresia 10 metų laisvės atėmimas.

TALINAS

Estijos biudžetas per praėjusius metus dėl šešėlinės ekonomikos, kurią daugiausiai sudarė kontrabanda ir vokeliuose mokami atlyginimai, patyrė 4 mlrd. kronų (861,5 mln. litų) nuostolių. Dėl tebesitęsiančios ekonominės krizės laukiama, kad šešėlinės ekonomikos mastai ir toliau augs. Apie 200 mln. kronų Estijos biudžetas prarado dėl iš Latvijos atsivežamo kuro, už kurį nebuvo mokami jokie mokesčiai.

AZIJA

LAHORAS

Labai stiprus sprogimas trečiadienį sudrebino Pakistano kultūros sostinę Lahorą, o į įvykio vietą, virš kurios kilo tiršti juodi dūmai, skubiai išvyko greitosios pagalbos automobiliai, pranešė policija ir įvykio liudininkai. Sprogimas nugriaudėjo netoli miesto policijos būstinės ir pagrindinės Pakistano žvalgybos tarnybos padalinio pastato, sakė policijos pareigūnas. Per šį įvykį buvo sužeisti keli žmonės, kurie daugiausiai nukentėjo nuo skriejančių nuolaužų.

JAV

SAN FRANCISCO

California Aukščiausiasis teismas paliko galioti referendumo, kuriuo buvo uždraustos homoseksualių asmenų santuokos, rezultatus. Tačiau teismas nurodė, kad 18 tūkst. tos pačios lyties asmenų santuokų, kurios buvo įregistruotos iki draudimo paskelbimo, liks galioti. Šis sprendimas yra skaudus smūgis tos pačios lyties asmenų santuokų gynėjams, kurie pastaruoju metu iškovojo ne vieną svarbią pergalę kitose JAV valstijose.

ARTIMIEJI RYTAI

TEHERANAS

Iranas į tarptautinius vandenis, įskaitant Adeno įlanką, nusiuntė šešis karo laivus, pranešė šalies laikraštis „Jomohouri Eslami“. „Ši misija rodo mūsų pajėgumą imtis žygių prieš bet kokią svetimos šalies grėsmę“, – pridūrė jis. Pasiųstieji karo laivai turėtų apsaugoti Irano prekybinius laivus ir naftą gabenančius tanklaivius nuo galimų Somalio piratų užpuolimų. Iranas anksčiau yra perspėjęs, kad gali užtvirti šią įlanką, jeigu bus užpultas dėl savo branduolinės programos.

ATLANTIC Express Corp.
1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Air Freight

Auto Export

Small Packages

Trucking

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 **Tel. 1 708-599-9680**
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Šeimininkės patarimai

Paruošė **Nijolė Nausėdienė**

El.paštas: nausediene@aol.com

MARGUMYNAI

Šalčio pramonė

Pirmykštis žmogus buvo labai laimingas, jeigu jam pavykdavo gauti ugnies. Su ugnimi tobulėjo medžioklės įrankiai, namų apyvokos daiktai, o svarbiausia – galima buvo išsikepti sumedžiotą mėsą ar pagautą žuvį, žiemos šalčių metu susišildyti prie ugnies. Deja, ne visada ir šiluma padėdavo žmogui. Per vasaros karščius užmuštų žvėrių mėsa greit gesdavo, pienas apgįždavo, sušilęs šaltinio vanduo darydavosi neskanus...

Gamta taip sutvarkė žmogų, kad jis sugeba protauti, mąstyti. Jis po truputį išmoko saugoti maisto atsargas: rūkyti, rauginti, džiovinti, dar vėliau – konservuoti. Taip žmogus visados randa išeitį ir sugeba prisitaikyti prie bet kokių sąlygų. Žiemos metu jis prisirinkdavo upės ar ežero ledo, paslėpdavo jį giliai oлуose arba užkasdavo į žemę, kur jo nepasiekdavo joks saulės spindulėlis. Taip atsirado ledainės, kuriose vasara buvo galima pasidėti medžioklės laimikį ar kitus produktus. Tokių natūralių šaldytuvų dar ir dabar galima rasti nuošaliose vietovėse. Lietuvos kaimuose iki dabar dar daug kas naudojasi tokiomis giliai po žeme iškastomis slėptuvėmis, kuriose maistas ir visos atsargos gali šaltai išstovėti per visą vasarą.

Dabar natūralų ledą pakeitė dirbtinis. Dirbtinį ledą mokslininkams pavyko gauti praėjusio šimtmečio pradžioje. Jis turėjo gana keistas savybes: kietas, kaip natūralus, tačiau nuo šilumos visiškai netirpo, o tik garavo. Tai buvo kieto pavidalo anglirūkštė. Šiandien dirbtinį ledą galima pamatyti kiekviename ledų kioske. Tačiau, kai pirmą kartą 1834 m. jį pagamino anglas Jacob Perkins, panaudodamas savo išrastą kompresinę šalčio mašiną, jis buvo vertinamas labai brangiai.

Nors Kristijonas Donelaitis ir minėjo savo „Metuose“ „šalčių pramo-

nes“, jo laikais tokios pramonės nebuvo. Seniausia šalčio mašina, matyt, yra absorbcinė šaldymo mašina. Ne iš karto ji pasirodė tokia, kokią dabar mes ją matome. Ją kūrė anglas J. Leslie (1810 m.), prancūzas F. Carre (1850 m.), vokietis F. Windhausen (1878 m.). Pramonė tokias mašinas pradėjo gaminti nuo 1860 m. Vėliau tokios rūšies aparatūros gamyba ir taikymas pradėjo siaurėti, nes jai gaminti buvo sunaudojama daug metalo. Atsiradusios ekonomiškesnės mašinos išstūmė absorbeines.

1874 m. Vokietijoje K. Linde sukūrė amoniakinę kompresinę mašiną, kuri iš tikrųjų davė pradžią šaldytuvų pramoninei gamybai. 1881 m. Linde ir tuo pat metu F. Windhausen sukūrė tokias pačias mašinas, naudojusias šaldiklių anglirūkštę. Tokios mašinos buvo pradėtos naudoti įvairiems tikslams. 1876 m. pradėjo plaukioti pirmasis laivas šaldytuvas. Jau 1895 m. pradėjo veikti pirmasis oro suskystinimo įrenginys. Prasidėjo plati pramoninių ir buitinių šaldytuvų gamyba. Kompresoriniai šaldytuvai buvo gana ekonomiški. Šiandien mes net neišsivaizduojame gyvenimo be šaldytuvo.

Centrinė šaldymo sistema

Gyvenamuosius pastatus šaldymo pradėjo aprūpinti tik daug vėliau, tačiau, kaip ir visa pažangioji technika, taip ir ši turi daug neigiamų ir teigiamų privalumų. Kiekvienam gyviui, kiekvienam augalui reikalingas šviežias oras, vanduo ir saulės spinduliai. Be jų jie nyksta, žuva. Tad ir mūsų organizmui viso to reikia. Pradėjome gyventi su šilumos ir vėdinimo sistemomis ir aiškiai pastebime padidėjusį astminių, plaučių vėžių susirgimų skaičių, nors rūkymas sumažėjo, taip pat ir kitos ligos. Šaldymo sistema išdžiovina patalpose orą, per liftus su šaltu oru atpučiamos dulkės, kuriomis mes kvėpuojame,

nuo sauso oro džiūsta mūsų bronchai. Pavasarį bent atsisgaivinkime prie atvirų langų, išleiskime į namus šviežio oro, neskubėkime vėdinti namus dirbtinai, kol dar tai nėra būtina. Taip pataupysime savo sveikatą ir sutaupysime pinigų.

Virėjų kepurės

Senesniais laikais, kai moterys vilkėdavo prašmatnesnius apdarus, buvo madinga, kad vyrai savo aprangą daugiau prisiderintų prie moteriškų rūbų. Jie paprastai vaikščiodavo vilkėdami formalius rūbus, dėl mandrumo nešiodavosi lazdeles ir dėdavo skrybėles. Nusiimdavo jas tik įėjus į namus, bažnyčiose ar pakeldavo jas pasisveikinant. Laikui bėgant, moterų apdarai įgavo paprastesnes formas, tad ir vyrų apsirengimo stilius keitėsi. Išnyko skrybėlės, jos tapo nebemadingos, bet virėjų aukštos kepurės taip ir pasiliko. Ir jie jas dėvi išdidžiai, lyg pabrėždami savo autoritetą.

Toms aukštoms virėjų kepurėms pradžią davė Asirijos karaliai. Senais laikais karaliaus rūmuose dėl sosto vyko didžiausios kovos. Maistu dažniausia buvo nunuodijami įpėdiniai. Tad vienas Asirijos karalius, pasitikėdamas savo lojaliu virėju, nutarė jį privileijuoti, išskirti iš savo dvariškių. Ir apkarūnavo jį, tik kitokia karūna – aukšta balta virėjo kepure. Virėjas, gavęs tokį išskirtinį karaliaus dėmesį, dar daugiau saugojo karaliaus maistą, nesileido paperkamas jo priešų.

Senovėje labai didelis dėmesys buvo skiriamas kiaušiniams. Persijos, Graikijos ir romėnų didikai juos laikė ypatingu maistu. Kiaušinius jie laikė visatos simboliais. Vėliau kiaušiniai tapo Velykų ir Kristaus Prisikėlimo simboliu. Šitoks kiaušinių iškilimas darė įtaką ir virėjų kepurėms. Jų kepurės pradėtos gaminti su 100 klosčių, kurios parodo, kad virėjas kiaušiniams paruošti turi šimtus būdų. Tik labai sumanus virėjas galėdavo turėti tokią kepurę. Vėliau tos virėjų kepurės paplito po kitų kraštų karališkus dvarus ir išliko iki šių dienų.

Maisto produktai su gliutamatu

„Gliutamatas“ – tai medžiaga, kuri „išklibina“ sotumo ir alkio centro veiklą, todėl žmogus nori pastoviai valgyti. Ne paslaptis, kad toks maistas pirmiausia išplito Amerikoje, kurios gyventojai šiuo metu labiausiai kenčia nuo nutukimo. Atkreipiam dėmesį, kaip įvairūs gaivieji gėrimai visai nemalšina troškulio, vietoj to atsiranda dar didesnis noras vėl gerti. Tas pats ir su amerikietišku alumi.

Dar prieš dešimtmetį Amerikoje apsikanę europiečiai pašiurpdavo pamatę, kaip amerikiečiai ant kiekvieno kampo „čepsi“. Ligoninėse ir kituose laukiamuosiuose buvo pristatyta įrengimų, iš kurių galima buvo nusipirkti traškučių, sausainių, saldainių ar gaiviųjų gėrimų. Atrodė, tarsi žmonės būtų nuolat išbadėję. Net sporto klube buvo galima pamatyti vaizdelį, kai žmogus mina bėgimo takelį, vienoje rankoje laikydamas „Co-ca-cola“, kitoje – bandelę.

Šiandien tokių vaizdų galima pamatyti ir Lietuvoje, universitetuose, kitose mokslo įstaigose, kai studentai paskaitų metu nebegali išsėdėti ko nors neužgėrę, neužkandę. Tai rodo, kad jaunimo sotumo jausmas ima sūtrikti.

Sotumo ir alkio centras yra susijęs su viena svarbia mūsų smegenų sritimi, atsakinga už mūsų emocijas.

Sutrikus jos veiklai, gali pradėti vystytis priklausomybė nuo maisto. Kiekvieno žmogaus skonis turėtų būti skirtingas ir priklausyti nuo arealo (paplitimo srities), kuriame jis gyvena, tačiau natrio gliutamatas, pomidorų pasta ar dar mažiau tyrinėta medžiaga GABA patinka visiems. Todėl šiandien tokio pat skonio maisto galima paragauti labai skirtinguose pasaulio kampeliuose.

Vokiečių mokslininkas M. Hermanussen, ištyręs apie 2 tūkst. maisto produktų etikečių, visose jose rado šių minėtų trijų medžiagų. Ypač daug jų buvo ilgai galiojančiuose šaldytuose pusfabrikačiuose.

Natrio gliutamato gauname natūraliai. Kaip minėta, tai baltyminės kilmės medžiaga, kurios yra visose baltyminės kilmės produktuose. Tačiau pastebėjus, kad ši medžiaga sustiprina skonį, pradėtas gaminti dirbtinis gliutamatas. Egzistuoja tyrimų, įrodančių, kad nutukimo epidemijos pradžia sutapo su maisto pramonėje išgaliojusių maisto priedų vartojimu.

FDA tvirtina, kad visi maisto priedai yra nepavojingi, bet tyrimai rodo ką kita. Rimtus įrodymus, kad maisto priedai veikia ir mūsų psichiką, prieš keletą metų pateikė britų profesorius Jim Stevenson. Jis aprašė bandymą su dvyniais. Vienam iš jų dvi savaitės buvo uždrausta valgyti kai kuriuos saldinius, gerti kelių rūšių gėrimus bei valgyti kai kuriuos produktus. Jau antrą bandymo dieną šio berniuko elgesys pasikeitė. Jis tapo klusnesnis, noriau bendravo, tapo mažiau agresyvus.

Prekybos centrų lentynos tiesiog lūžta nuo įvairiausio skonio maisto produktų. Tačiau vienas produktas mums skanus, o kitas ne. Anot mokslininkų, tyrinėjančių šiuos skonio poreikius, taip yra ne dėl individualių produkto savybių, o dėl cheminių maisto priedų, kurie trikdo mūsų smegenų centrus bei išderina mitybos įpročius.

Bene pirmasis apie maisto priedų keliamus pavojus prabilo vokiečių mokslininkas M. Hermanussen. Jis tyrinėjo natrio gliutamato, pažymėto produktų etiketėse kaip E621, poveikį žiurkėms. Viena grupė žiurkių buvo maitinama natūraliu maistu, antroji – tokiu pačiu maisto kiekiu, bet prisotintu gliutamatu, trečioji grupė gyveno natūraliomis sąlygomis. Po dviejų mėnesių žiurkės, kurios maitinosi natūraliu maistu, niekuo nesiskyrė nuo lauke gyvenančių žiurkių. O štai žiurkės, kurios gavo maisto prisotinto gliutamato, pradėjo nuolat esti. Jos visiškai prarado saiko jausmą, todėl taip nutuko, kad vos paėjo. Ištyrus nutukusių žiurkių smegenis, paaiškėjo, kad toje jų dalyje, kurioje yra sotumo jausmo centras, ląstelės histologiniame preparate buvo tiesiog juodos.

Mokslininkų teigimu, kuo daugiau į žmogaus smegenis su krauju patenka gliutamato, tuo žmogus labiau nori valgyti.

Tad atidžiau skaitykime maisto produktų etiketes ir mažiau pirkime įvairių supakuotų dirbtinių produktų, ypač šaldytų pusfabrikačių, picų. Galima patiems pasigaminti savus prieskonius, salotoms padažus, majonezus, pomidorų pastas. Mažiau eikime valgyti į pigius restoranėlius, ypač kiniečių, kurie į mėsą deda daug gliutamato, o nuo jo net ir kiekiausia šaldyta mėsa pasidaro gardėsiu. Po truputį valgyti galima visko, net bulvių traškučių. Tačiau sveikesni bus tie žmonės, kurie patys virs ir vengs dirbtinių maisto produktų.

Linkiu gražaus ir nuotaikingo savaitgalio.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 26

* * *

Šiame vasaros poligone išsidėstė ir 306 atskirasis pionierių-inžinierių batalionas, kuriame tarnavo mano brolis Vincas – jaunesnysis leitenantas. Jo dalinys atsидūrė beveik pačiame divizijos viduryje.

Šalia mūsų divizijos, arčiau Varėnos, buvo išdėstyta ir keletas grynai okupantų – Raudonosios armijos divizijų. Naktimis jie iš toliau apsupdavo mūsų pozicijas ir, atseit, saugodami mus nuo menamo priešo, imituodavo „manevrus“.

Baigus visus aplinkos tvarkymo darbus, prasidėjo įvairios „karo mokslo“ pamokos bei rikiuotės apmokymai lauko sąlygomis. Tuo pačiu vyko kažkokie „socialistiniai lenktyniavimai“ dėl gražiausio „raudonojo kamelio“ ir panašūs ir taip vadinami „politiniai užsiėmimai“ („politpadgatovka“). Šiuos vedavo komisarai, o jo patikėtiniai politrukai (dažniausiai Lietuvos žydai ir rusai) čia pat versdavo iš rusų kalbos.

Tik čia, Varėnos poligone, aš pažinau naujus karius, kurie į mūsų dalinį buvo tik ką komanduoti. Tai politrukas Navickas (jeigu šitą vadin-sime kariu) ir eilinis Bžeskis. Pas-tarasis buvo 1917 metų gimimo, iš „senų“ karių. Eil. Bžeskis jau buvo atitarnavęs 1,5 metų, bet dar nebuvo išleistas į atsargą. Tokių įsisenėjusių karių buvo ir daugiau.

Kaip jau rašiau, mūsų dalinio vadu buvo plk. Jackus Banyš, žemaitis, puikus žmogus. Prieš tai jis dėstė PLP Karo mokykloje. Bataliono komisarai – politrukas buvo rusas G. Abramenas (ar Avramenka?). Šis buvo neaukšto ūgio ir rauplėtu veidu.

Avramenka 1932–1936 metais buvo Raudonosios armijos „politinis darbuotojas“ (kaip A. Martinionis rašo knygelėje – „Lietuvos kariuomenės tragedija“, Vilnius, „Mintis“, 1993). 1937 metais jis paskiriamas politruku, o 1938 – komisarui. 1940 rugpjūtį Avramenka atvyksta į „Pabaltijo ypatingąją karo apygardą“.

Toje knygelėje pateiktos ištraukos iš gana įdomių „politinio vadovo“ atsiminimų:

„1940 metų rugsėjo pradžioje su kitais draugais atvažiavau į Lietuvą (iš Rygos – L. Č.). Tuo metu buvo formuojamas 29-asis teritorinis šaulių korpusas. Politiniai vadovai lietuviai buvo atleidžiami, nes mes, savi ir patikimi, turėjome užimti visus atsakingus politinius postus. Buvome akyli ir ausyli. Iš pradžių mus su-pažindino su karininkais. 17-ojo diviziono vadas plk. J. Banyš, jo štabo viršininkas P. Petronis, karininkai – visi kalbėjo rusiškai. Man divizione talkino trys politrukai, atvykę kartu su manimi. Tuomet į 184-ąją šaulių diviziją atvyko apie 50 komisarų, politrukų. Aš nebloggerai sutariau su karininkais, ypač su Petroniu. Jis man padėjo rengti pranešimus karininkams. Aš juos parašydavau rusiškai, o Petronis išversdavo į lietuvių kalbą ir perrašydavo „kirilica“. Taigi nors ir nelabai sklandžiai, bet tekstą skaitydavau lietuviškai. Mane nustebino lietuvių karininkų pareigumas: įsakymus jie vykdėdavo laiku ir tiksliai.“

Būrio, kuriame tarnavau, vadu buvo paskirtas irgi rusas – jaunesnysis leitenantas Istognyj. Jis buvo

1922 metų gimimo ir, tik ką baigęs Leningrado karo mokyklą, buvo komandiruotas į okupuotą Lietuvą. Mūsų divizione taip pat tarnavo vienas Lietuvos rusas lt. Itomlenskis, nebloggerai man pažįstamas.

17-to PTO diviziono štabo viršininku buvo toks išverstakailis kapitonas Pranas Petronis. „Viršininku“ jis tapo, kai taip vadinama „liaudies kariuomenė“ buvo pervardinta į 29-ąją šaulių korpusą. Pas mus jį atsiuntė, atrodo, taip pat iš PLP A.S. Karo mokyklos. Jau ten būdamas, tarp kariūnų jis išgarsėjo kaip nuožmus ir turintis sadistinių polinkių pedantas. Kiti tiesiog jį vadino sadistu.

Man teko sutikti daug karių ir puskarininkų, kurie nemažai papasakojo apie Petronio elgesį. Jis ypač buvo žiaurus tiems kareiviams, kurie buvo karšti savo Tėvynės patriotai. Kpt. Petronis su jais elgėsi kaip tikras žvėris, išsigalvodamas įvairiausių nestatutinių, fizinių bei moralinių bausmių, žeminančių karių žmogiškąjį orumą. Matyt, šios ir panašios kpt. Petronio savybės labai tiko Raudonajai armijai, ir jis, išvengęs Sibiro, iš paprasto kapitono virto jų štabo viršininku, o vėliau, po karo, net generolu! Vėliau jis tapo „LTSR kariniu komisarui“ ir KGB filialo – „Rodina“ („Tėviškė“) draugijos pirmininku.

Neseniai mane labai nustebino ir papiktino, kai vėl atkovojusioje Nepriklausomybėje Lietuvoje perskaičiau apie sovietų generolą Petronį, kaip apie susiklosčiusių aplinkybių auką. Atkurtame „Kario“ (Lietuvos Krašto apsaugos ministerijos!) žurnale, 1992 metų 2-me numeryje jis kalba: „Aš ir pats kartais savęs paklausiu, kaip aš, Lietuvos karininkas, išlikau gyvas, neatsidūriau kokiame nors Lamos lageryje, o vėliau net tapau sovietiniu generolu. Ar gali būti žmogus kaltas, jei jo nesusaudė? Mano sąžinė (pabrakta mano – L. Č.) rami, ir buvę bendražygiai, iš lagerių sugrįžę, blogu žodžiu nemini. O tuomet, 1941-aisiais, net vienas žodis, vienas žvilgsnis labai daug lėmė...“ ir t. t. („Likimos kelio neklausia“, kalbėjosi Liutauras Žvanginis).

Tą patį straipsnį „Žvanginis“ gražiai iliustruoja didele nuotrauka, kurioje „nekaltas“, besišypsantis ir išsipustęs generolas peleckinių vėliavų fone parodo „išlaisvinto“ Vilniaus gatvėmis kartu su V. Karveliu ir kitais „adnapolčanais“ iš 16-tosios – „lietuviškos“ divizijos, kurių „likimas kelio neklausia“. Taip ir girdisi fone: „denį pabėdy poracham prapach...“

Man nenuostabu, kad „draugo generolo“ „sąžinė“ yra rami ir „bendražygiai“ (turbūt iš 16-tos divizijos?) jo „blogu žodžiu nemini“. Petronis tos sąžinės paprasčiausiai neturi, kaip neturėjo ir tada, 1941-aisiais.

Liūdina tai, kad oficialiame Nepriklausomos Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijos žurnale kažkodėl nepritrūksta vietos pašlovinti komunistų generolą, „ištikimai tarnavusį sovietinei valdžiai“, ar kokį NKVD/KGB padlaižį, neseniai lietuviškose „pravdose“ šlykščiai šmeižusį kunigą Alfonsą Svarinską ir kitus Lietuvos laisvės kovotojus, į redakcinę tarybą priimti ir publikuoti (turimas omenyje A. Čaikovskis).

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
ir partneriai

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

RINKIMAI Į EUROPARLAMENTĄ (II): „TVARKA IR TEISINGUMAS“

Atkelta iš 3 psl. ES įtaką nacionaliniams parlamentams.” Kaip visa tai dera?

„Tvarkiečiai“ sieks pragmatiškesnės Lietuvos užsienio politikos ES. Vėlgį vargu ar tai europarlamentarų darbas. Įdomiau, kokią ES politiką reikėtų vykdyti santykiuose su JAV, su besivystančiomis valstybėmis. Kaip prie vaistų burbulo sprogdinimo gali prisidėti europarlamentarai? Nežinau, bet „tvarkiečiai“ žada šį burbulą sprogdinti. Tiesa, gali būti, kad į sąrašą įrašyti politikai nelabai apskritai žino, ką gali ir ko negali EP.

Jei reiktų rinkti labiausiai patikusią „tvarkiečių“ programos nuostatą, be konkurencijos laimėtų ši: „Stiprinsime šeimos, kaip svarbiausio visuomenės instituto, sampratą ir pozicijas Europos Sąjungoje.“ Šian-

dien šeimos institutas patiria stiprų spaudimą. Tiesą, būtų gerai, kad jo gynėjai sugebėtų susigaudyti, kaip derinti siekį užtikrinti kuo platesnes žmogaus teises su atsakomybe. Nes deklaracijos ir išmintinga politika toli gražu ne tas pat, lygiai kaip moralizavimas ir morali politika.

Subjektyvi prognozė: spėju, kad Paksas vis dar sugeba sutelkti nemažą skaičių Lietuvos žmonių ir „tvarkiečiai“ pateks į EP. Veikiausiai ši partija liks trečia po Tėvynės sąjungos ir socialdemokratų. Jei ši prognozė pasitvirtins, didžiausiu klausuku taps tai, ar Paksas apsispręs tapti europarlamentaru, ar toliau lauks savo galimybės Lietuvos politikoje?

Sutrumpinta

Bernardinai.lt

Lietuviškų vertybių paieškos

Atkelta iš 3 psl. Sudėtingas perėjimas nuo kaimo į modernią miestiską kultūrą Nepriklausomybės metais buvo tik bepradedas išibėgėti. Naujus didelius iššūkius metė globalizacija bei sekuliarizacija, bet nepriklausoma šalis turi galimybę iš dalies valdyti ir amortizuoti šiuos procesus, prie jų prisitaikyti, suteikti jiems savitą kryptį ir turinį.

Šiuo lemiamu metu Lietuvą

Delfi.lt

Apsilankykite internetinėje „Draugo“ svetainėje
www.draugas.org

Tel. 773-476-2242

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klauskite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo laidos

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

Teodoras Rudaitis, t. Antanas Saulaitis, SJ, Aurelija Dobrovolskienė, Ritonė Rudaitienė, dr. Mindaugas Vygantas ir vadovas Tadas Birutis stebi paukščius.

D. Paulauskienės nuotr.

Paukščių stebėtojai

Kuklia žinute „Drauge“ Baltijos jėzuitų plėtros Tarybos nariai dr. Mindaugas Vygantas ir t. Antanas Saulaitis, SJ, ragino prisijungti visus norinčius stebėti pavasarinį paukščių gyvenimą. Kvietimas subūrė tiek turinčius stebėjimo patirties bei žinių apie sparnuočius, tiek ir visiškus naujokus šioje srityje. Neišsigandę nei išvakarėse praūžusios pavasarinės liūtys, užtvindžiusios žemumas, nei ankstyvos išvykos valandos, šeštadienį, gegužės 16 d. rytą, dalyviai rinkosi Waterfall Glen miško parke. Išvykos vadovas ir tikras paukščių žinovas Tadas Birutis pirmiausia visiems paaiškino, kaip teisingai naudotis žiūronais, kaip išgirsti ir pamatyti paukštelius, kaip kitiems pa-

Paukščių stebėjimo išvykos sumanytojas dr. Mindaugas Vygantas.

A. Dobrovolskienės nuotr.

aiškinti jų buvimo vietą – šie patarimai gerokai palengvino tolimesnį stebėjimą.

Apniukęs dangus nušvito saule ir parkas prisipildė įvairiausiais paukščių balsais. Deja, puikiai girdimus, ir regis, čia pat esančius, giesmininkus nebuvo lengva išskirti lapijoje ar šakų brūzgynėje. Pasitelkę kantrybę, dalyviai ėmė lenktyniauti, kas pirmas pamatys paukštelį. Daug padėjo ir vadovo talentas atpažinti paukščius iš klausos, pamėgdžioti jų balsus ir taip prisivilioti juos arčiau. Pastebėjęs paukštį ir nukreipęs į jį teleskopinį žiūroną visiems pasigėrėti, Birutis dalijosi gausiomis žiniomis apie vardus, rūšis, išskirtinius bruožus ir spalvas. Tiems, kurių lietuviškų pavadinimų niekas nežinojo, čia pat buvo sukurti nauji „vardai“. Priėję ežerą, dalyviai galėjo stebėti ir kitus Dievo tvarinius – vėžlius bei vandens gyvates. Laikas su paukščiais prabėgo bematant – įdienojus, giesmininkai traukėsi gilyn į medžių ar krūmų tankmes. O stebėtojai, gryname ore praalkę, vyko skanių lietuviškų priešpiečių. Besivaišinant ir gyvai aptarinėję matytus paukščius, buvo susilažinta, kiek rūšių buvo regėta (ne vien girdėta). Bendromis jėgomis suskaičiuoti 28 skirtingi paukšteliai, o lažybas laimėjo dr. Vygantas, spėjęs tiksliausiai (jam turbūt padėjo jau turėta patirtis...).

Visi skirstėsi išsiveždami gražius įspūdžius, naujas žinias bei stebėdamiesi Dievo sukurto pasaulio įvairove. Baltijos jėzuitų plėtros taryba nuoširdžiai dėkoja savo laiką ir žinias skyrusiam Taduī Biručiuī ir visiems dalyviams už nuotaikingą išvyką, tuo pačiu paremiant Jėzuitų gimnazijų Lietuvoje auklėtinius.

Daina Paulauskienė

Budos senamiestyje – paroda „Neregėta Lietuva“

Budapešte, Budos senamiestyje prie Karalių rūmų įsikūrusio Nacionalinio šokio teatro galerijoje, gegužės 20 dieną atidaryta Lietuvos tūkstantmečiui pažymėti skirta Mariaus Jovaišos fotografijų paroda „Neregėta Lietuva“.

Atidarydama parodą laikinoji reikalų patikėtinė Vengrijoje Vilma Dambrauskienė pažymėjo, kad per tūkstantį metų Lietuva ir Vengrija turėjo daug ką bendro ir ilgą laiką buvo glaudžiai susijusios savo valdantiųjų dinastijų dėka.

„Dvi nedidelės tautos – lietuviai ir vengrai, išgyveno daug istorijos negandų, tačiau sugebėjo išsaugoti savo unikalią kultūrą, kalbą, papročius. Ši M. Jovaišos paroda – tai ne tik proga dar kartą vengrams atrasti natūralų Lietuvos grožį, bet kartu tai ir kvietimas apsilankyti mūsų šalyje, kur Vilniui šiais metais tapus Europos kultūros sostine vyksta daug įdomių ir įspūdingų renginių“, – sakė V. Dambrauskienė.

Garsus lietuvių keliautojas, poetas ir fotografas Paulius Normantas „Neregėtos Lietuvos“ nuotraukas pavadino „meteoritu, įsiveržusiu į Lietuvą ir pasaulio fotografijos horizontus“.

Parodos ir albumo „Neregėta Lietuva“ autorius M. Jovaiša pažy-

mėjo, kad ir toliau „Neregėtos Lietuvos“ fotografijų parodos bus rengiamos netradicinėse erdvėse. Fotografas išreiškė viltį, kad Lietuvos nuotraukas Vengrijoje apžiūrės ne vienas tūkstantis Šokio teatro lankytojų. Šokis ir fotografija, pasak M. Jovaišos, artimi tuo, kad jiems suprasti nereikia žodžių – tai universali, visame pasaulyje suprantama kalba.

Atidaryme dalyvavusi garsi Vengrijos liaudies dainų atlikėja Marta Sebestyen palygino fotografiją su tradicinėmis liaudies dainomis, kurioms suprasti nebūtina suvokti žodžių reikšmės – svarbu jausmas, melodija, kompozicija.

Parodos atidaryme dalyvavo Budapešte reziduojantys užsienio valstybių diplomatai, Vengrijos valstybinių institucijų ir nevyriausybinių organizacijų, žiniasklaidos atstovai, Vengrijos Lietuvių Bendruomenės nariai, Budapešto menininkai.

Paroda Budapešte – tai jau vienuoliktoji „Neregėtos Lietuvos“ paroda pasaulyje. Kita paroda bus atidaroma Japonijoje, Tokijuje, liepos 6 dieną.

Iki šių metų rudens albumas bus išleistas dar penkiomis kalbomis: švedų, italų, japonų, kinų ir prancūzų.

www.lietuviams.com

Marius Jovaiša atidaro savo parodą River Art Center Čikagoje.

L. Apanavičienės nuotr.

Robertas Mingėla, gyvenantis **Chicago, IL**, pratęsė laikraščio prenumeratą ir kartu paaukojo „Draugui“ 50 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame.

Aldona A. Simonaitis, gyvenanti **Rockford, IL**, paaukojo dienraščiui 50 dol. auką. Ačiū už paramą.

Nijolė Nausėdas, gyvenanti **Homer Glen, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. laikraščio išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai jums dėkojame.

Margarita Valiukas, gyvenanti **Hemet, CA**, pratęsė „Draugo“ metinę prenumeratą bei atsiuntė mums 50 dol. auką. Labai ačiū.

Rama Aras, gyvenanti **Omaha, NE**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 50 dol. auką. Nuoširdžiai jums dėkojame.

Audra Skripkus, gyvenanti **Solana Beach, CA**, pratęsė „Draugo“ metinę prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Labai ačiū, kad mus remiate.

Stanley P. Budrys, gyvenantis **Racine WI**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 75 dol. auką laikraščiu paremti. Labai ačiū.

Vytas Raudys, gyvenantis **Homer Glen, IL**, pratęsė kasmetinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 50 dol. auką. Esame labai dėkingi.

TREJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Mylimas vyras, tėvelis, senelis

A † A

Dr. ALBINAS GARŪNAS
1914.01.19–2006.05.30

Mirties sukaktį minint, šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, gegužės 30 d. 8 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio bažnyčioje Lemont, IL. Ir šv. Mišios bus aukojamos Lietuvoje, Užpalių parapijos bažnyčioje, ten kur jis buvo pakrikštytas.

Maloniai prašome pasimelsti už a. a. Albino sielą.
Amžiną atilsį duok jam Viešpatie
Ir Amžinoji šviesa tegul jam šviečia per Amžius.

Giliame liūdesyje žmona O. Garūnienė-Prunskytė, dukros Rūta Sula ir Dalia Sadauskienė su šeimomis

Ar žinote?

Pirmas Dievo kūrinys buvo šviesa. Saulę sukūrė po keturių dienų.

Žydams draudžiama parduoti sinagogą, jei joje bus įrengta pirtis.

Miegodamas arklys akis praveria du kartus per minutę.

Lokys į pakalnę visuomet eina atbulas.

Citrina turi daugiau cukraus negu braškė.

Atila buvo vedęs savo dukterį Escą.

Į pakalnę rieda tie, kurių pajamos mažesnės negu išlaidos.

Ir saulėtą dieną ežero paviršius būna šlapias.

Aukščiausias pasaulyje kalnas yra Everestas Himalajuose. Jo aukštis 29,141 pėda virš vandenyno paviršiaus.

Didžiausia pasaulio dykuma yra Sahara Afrikoje. Jos plotas – 300,000,000 kv. mylių.

Didžiausias pasaulyje vandenynas yra Ramusis arba Pacific. Jis siekia 68,634,000 kv. mylių.

Didžiausias pasaulyje ežeras Lake Superior JAV. Jis apima 31,820 kv. mylias ploto.

Pirmoji pasaulyje dainų šventė įvyko 1818 metais Šveicarijoje.

Pirmieji žmonės žemėje gyvendavo vidutiniškai 20 metų. Dabar ilgiausiai žmonės gyvena Norvegijoje – vidurkis 77 metai, o Lietuvoje 76 metus.

Prof. Roeling (Vokietija) apskaičiavo, kad Cezario laikais vieną kareivį užmušti kainuodavo 70 amerikietiškų centų. Napoleono laikais beveik 9,000 dolerių. Pirmame pasauliniame kare (1914–1918) jau 23,000 dolerių. Antrame pasauliniame kare – 50,000 dolerių, o Vietnamo kare, jau 310,000 dolerių.

Lietuvos seniausiais miestais laikomi Vilnius, Kaunas (1000 m.), Palanga ir Klaipėda.

Parengė **Stasys Prakapas**

Elona M. Vaišnys, gyvenanti **North Haven, CT**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. laikraščio išlaidoms sumažinti.

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad 2009 m. gegužės 25 d., sulaukęs 80 metų amžiaus, šį pasaulį ramiai apleido

A † A

ORIGENAS FELIKSAS
ROVINSKAS

Velionis gimė ir augo Kybartuose, Amerikoje išgyveno 60 metų.

Liko giliame liūdesyje žmona Hanna, sūnus Leonardas su žmona Janet, duktė Irena su vyru Steve, sesuo Elena Rožėnienė su šeima, mirusios sesers Marijos Dailidės šeima, mirusio pusbrolio Algirdo Karaičio šeima, giminaičiai – Rasčiai Čikagoje, giminės Australijoje ir Lietuvoje.

Velionis bus pašarvotas „Hitzeman“ koplyčioje 9445 W. 31 St., Brookfield IL. Tel. 708-485-2000.

Lankymo valandos ir atsisveikinimas įvyks ketvirtadienį, gegužės 28 d. nuo 3 v. p.p. iki 8 v. v.

Penktadienį, gegužės 29 d. 8:30 v. ryto velionis bus nulydėtas į Saint John Lutheran bažnyčią, prie 47 St. ir Brainard Ave., La Grange, IL. Po gedulingų pamaldų, Amžinam poilsiui, bus nulydėtas į Lietuvį Tautines kapines.

Liūdinti šeima

A † A

ELEONORA ELLEN WEBER
LIVČIŪNAITĖ

Mirė 2009 m. gegužės 25 d.

Gyveno Westchester, IL.

Gimė Lietuvoje.

Nuliūdę liko sūnus Travis Weber; sesuo Vida VandeSlunt su vyru Dennis ir šeima; artima draugė Mary Ann Kage bei kiti giminės.

A. a. Eleonora bus pašarvota penktadienį, gegužės 29 d. nuo 10 val. ryto iki 12:30 val. p. p. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL. Laidotuvės įvyks penktadienį, 12:30 v. p. p. Pekus laidojimo namuose. Po religinių apeigų a.a. Eleonora bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai prašome dalyvauti laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel.: 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Pianistas Andrius Žlabys

Atkelta iš 2 psl.

2003 m. Cleveland Tarptautinių fortepijono konkursų laureatas. Jis dažnai pasirodo rečitaliuose ir kaip solistas, ir su orkestrais, pvz., New York filharmonijoje, Boston simfonijoje ir Cleveland simfonijoje.

2001 m. pianistas pasirodė Carnegie salėje su New York Jaunimo orkestru ir vėliau žymiose salėse, pvz. New York Avery Fisher, Amsterdamo Concertgebouw, Londono Wigmore, Vienos Musikverein, Japonijos Suntory ir Buenos Aires Teatro Colon. Žlabys taip pat dalyvavo Menuhino, Salzburgo ir Lockenhauso festivaliuose.

Kartu su žymiu latvių smuikininku Gidon Kremer, Žlabys įrašė „Nonesuch“ muzikos bendrovei Enesco „Quinteto para piano“ kompaktinę plokštelę, kuri 2003 m. buvo nominuota „Grammy“ premijai. Taip pat su Kremer dalyvavo rečitaliuose Japonijoje, Kinijoje, Europoje ir Pietų Amerikoje. Be to, 1998 m. gastro-

liavo su smuikininke Hilary Hahn.

Be gastrolių su Kremer Žlabys vėliau debiutavo su Rotterdam filharmonija, surengė rečitalį Metropolitan meno muziejuje New York ir Philadelphia. Puertorikiečiai džiaugiasi, kad Philadelphia be Yvgeniy Sharlat veikalų, Žlabys įtraukė į programą ir puertorikiečio Luis Prado kompozicijų.

Žlabys, kuris 2000 m. laimėjo Tautines Astral atrankas Philadelphia, pradėjo pianinu mokytis būdamas šešerių metų savo gimtojoje Lietuvoje. Vienuolika metų buvo Laimos Jakniūnienės mokinys Čiurlionio meno mokykloje. Vėliau mokėsi Cleveland Muzikos institute su Sergei Babayan, Yale mokykloje su Claude Frank, Curtis institute su Seymour Lipkin ir Interlochen akademijoje su Viktorija Muchkatkol.

Daugiau žinių apie muzikantą rasite svetainėje: www.andriuszlaby.com

Anna Drevinskas, gyvenanti **Hartford, CT**, pratęsė „Draugo“ metinę prenumeratą ir atsiuntė mums 50 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

♦**Amerikos lietuvių Romos katalikų (ALRK) Moterų sąjungos** 3 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 30 d., šeštadienį, 2:30 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Kviečiame visas nares dalyvauti.

♦**JAV LB Vidurio Vakarų apygardos** valdyba kviečia visus į apygardos suvažiavimą, kuris įvyks šeštadienį, gegužės 30 d., Pasaulio lietuvių centre. Pradžią – 9 val. r. Daugiau informacijos tel.: 630-243-6302 (Aušrelė Sakalaitytė).

♦**Jaunimo centro kavinėje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago,** gegužės 31 d., Sekminių šventės proga, 12 val. p. p., po šv. Mišių Jėzuitų koplyčioje bus rodomas naujas filmas „Tautos šventovė“ apie atstatytą Prisikėlimo bažnyčią Kaune. Galėsite paskanauti restorano „Kunigaikščių užėja“ karštais pietumis. Maloniai kviečiame visus atvykti.

♦**Pavasarių ar vasarą žadantys** krikštyti vaikučius kviečiami dalyvauti tėvų ir krikšto tėvų pokalbyje. Grupiniai susitikimai vyks sekmadieniais – gegužės 31 d. ir birželio 28 d. – po 11 val. r. Mišių. Pageidautina apie dalyvavimą iš anksto pranešti misijos raštinėje tel.: 630-257-5613. Išimties atveju galima susitarti Krikštui ruoštis ir atskirai. Susitikimų pokalbių vadovė – Daiva Kisielienė.

♦**Penktadienį, birželio 5 d. 7 val.** p.p. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje vyks prof. Arūno Ščiupoko, paskaita tema „Apie lėtinį skausmą ir jo gydymą“. A. Ščiupokas yra Kauno medicinos universiteto dėstytojas, Skausmo klinikos gydytojas, Lietuvos skausmo draugijos prezidentas, Žurnalo „Skausmo medicina“ vyr. redaktorius. Paskaitos trukmė – 45 min. Po paskaitos paskaitininkas atsakys į klausimus, vyks diskusija. Paskaitoje bus pristatomi naujausi duomenys apie lėtinį skausmą ir jo pasekmes, pateikiami pacientų apklausos, atliktos Lietuvoje, rezultatai. Kartu bus nušviečiamos šiuolaikinės lėtinio skausmo gydymo galimybės, supažindinama kaip tai pritaikoma Lietuvoje.

♦**Birželio 7 d., sekmadienį, rengiama Čikagos ir jos apylinkių Ateitininkų šeimos šventė.** Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje 9 v. r. bus aukojamos šv. Mišios, PLC didžiojoje salėje 10:30 v. r. vyks iškilmingas posėdis. 12 v. p. p. Ateitininkų namuose, Lemont, IL, vyks Ateitininkų namų gegužinė. Visus mielai kviečiame apsilankyti.

♦**Prasideda vasara – atostogų metas.** Tėvams – papildomas rūpestis: ką veiks vaikai, su kuo juos palik-

ti? Nepraleiskite puikios, nepakartojamos progos: Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, birželio 8–19 dienomis, šio kiadieniais, nuo 8:30 val. r. iki 6 val. v. mokyklinio amžiaus vaikus kviečia 10 dienų vasaros stovykla „Mažoji kino akademija“. Vaikai patirs, kaip atsiranda kinas ir patys galės jį kurti: filmuos, montuos, pieš animaciją, pabūs režisieriais, aktoriais, operatoriais, ruoš TV reportažus, „skris“ virš dangoraižių arba „pakliūs“ į savo mėgstamiausią filmą, kiekvienas vaikas pasidarys savo filmuką. Stovyklos uždarymo dieną – kūrybinė kino popietė, darbų parodymas ir „Oskarų“ įteikimai. Žiūrovai – tėveliai, giminės, draugai ir pažįstami. Pagrindinis mokytojas – Lietuvos kinos studijos dokumentinių filmų režisierius, ilgametis ALTV laidų kūrėjas Arvydas Reneckis. Vaikus moksins menininkai, filmuotojai ir kiti profesionalai, prižiūrės patyrusi pedagogė. Stovykla vyks lietuvių kalba. Maistas atsineštinis arba „Kunigaikščių užėja“. Informacija ir registracija tel.: 708-207-8406.

IŠ ARTI IR TOLI...

♦**Birželio mėn. JAV lankysis** lietuvių beisbolo komanda – Kauno „Lituanica“, kuri žais draugiškas rungtynes su keletu komandų Čikagoje ir Davenport, IA. Birželio 12 d. „Lituanica“ susitiks su Chicago „Wildcats“ (Milothian, IL), o birželio 15 d., 6 val. v. – su Lexington „Snipes“ (Bloomington, IL). Daugiau informacijos galima gauti susisiekus su Will Gordon el. paštu: wtgordon@gmail.com.

♦**Pranešame, jog dėl Lietuvoje** vykstančių tūkstantmečio renginių skelbti intensyvuos lietuvių kalbos kursai Dainavoje š. m. birželio 20–27 d. d **neįvyks.**

♦**Sekmadienį, rugpjūčio 16 d. 2 val. p.p.** Brockton, MA lietuvių kviečia visus tautiečius į naujo paminklo „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“ atidarymą Nukryžiuotojo Jėzaus seselių vienuolyno kapinėse, 16 Thatcher Street, Brockton, MA ir Šaulių sąjungos 90-mečio iškilmės. Daugiau informacijos tel.: 978-685-4478 (Jonas Stundžia), 508-586-0650 (M. Bizinkauskas arba 781-982-0765 (L. Sužiedėlis). Laukiame jūsų.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

„Draugo“ šimtmečio jubiliejaus renginiai

♦**„Draugo“ istorinės knygos** sutiktuvės Vilniuje vyks liepos 9 d. 6 val. v. (Lietuvos laiku) Nacionalinėje dailės galerijoje, Konstitucijos pr. 22, LT-08105, Vilnius.

Čikagoje šios knygos sutiktuvės vyks rugsėjo 20 d. 12:30 val. p.p. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th Street, Lemont, IL.

Spalio 17 d. jubiliejinis pokylis Willowbrook pokylių salėje. Pokylio pirmininkas – dr. Jonas V. Prunskis.

Spalio 18 d. Padėkos šv. Mišios.

Lapkričio 8 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, „Draugo“ šimtmečio minėjimas ir dailiojo žodžio popietė.

Atlikėjai – Los Angeles dramos sambūris.

Atminimo diena – Memorial Day Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse prie Įkūrėjų paminklo religines apeigas atliko ir Padėkos vainiką pašventino kun. Jonas Kuzinskas. Minėjime dalyvavo Lietuvos Vyčiai, Šaulių sąjunga ir Kolumbo Vyčiai.

Joe Kulys nuotraukoje: Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonas A. Markus dalina komunią.

Išsamesnę informaciją ir registraciją galite rasti IX Dainų šventės Toronte tinklalapyje: www.dainusvente.org.

„Draugo“ knygynėlyje

„Žvilgsnis į pasaulėžiūrinę aplinką, šventovę, save“

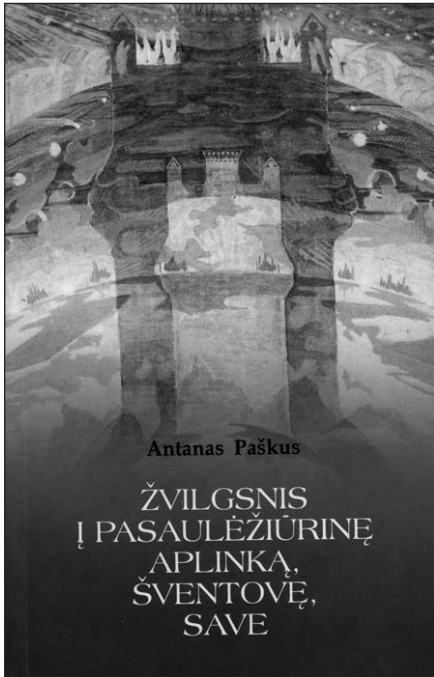
„Žvilgsnis į pasaulėžiūrinę aplinką, šventovę, save“, pasirodžiusi Kaune 2002 m. – tai šeštoji Lietuvoje parašyta kunigo, psichologijos mokslų daktaro Antano Paškaus knyga, kurią išleido Lietuvos katechetikos centro leidykla. Joje autorius labai atvirai ir susirūpinęs svarsto, kaip modernių laikų dvasia – „mūsų amžiaus veidas“ – veikia krikščionį ir apskritai religiją. Pamatinis knygos klausimas: ar iš tikrųjų pasaulyje „nebelieka nieko šventa“?

Knyga galėtų padėti skaitytojui pažvelgti ir į save – joje plačiai aptariama žmogaus savivertės problema šiuolaikinėje visuomenėje ir siūlomas krikščioniškas jos sprendimo būdas.

Savo giliomis išvalgomis kun. A. Paškus padėjo mums šio gyvenimo painiavose, teorijų įvairovėje rasti tikrąją tiesą. Jo moksliniai darbai nepaprastai vertingi. Jie visada turtins lietuvių mokslą bei dvasią.

Nepaisant nepaprastai aukšto filosofinio ir psichologinio išsilavinimo bei gilių mokslinės patirties, giliausias mokslines mintis jis dėsto labai paprastai, pagrįsdamas daugybę faktų iš mokslinių tyrimų, gyvenimo ir net meninės ar filosofinės literatūros.

Nepaprastai taiklių, pasaulyje

vykstančių procesų nagrinėjimo bei įvertinimo pilna A. Paškaus kūryba.

Knygos kaina — 8 dol. Knygą galima įsigyti paštu, pridant 10,25 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomą knygą – 2,5 dol. mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė **L. A.**

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500